SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
Kaina kas Ketvergas Chicago, Ill.

Kaina metams:
Amerikoje....$2.00 | Užsienį...$3.00
Prenumerata tur but iškalno užmokėta.

"Katalikas" spaustuvėje spaudinasi visokios knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašydami "Kataliką," siųskit prenumeratą arba laiškus sekančiu antrašu:

JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
Published every Thursday
at Chicago, Ill.
Subscription $2.00 per Year.

Advertising Rates on Application.
Book and Job printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages : : : :

All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvęstas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 38 | Chicago, Ill., 16 d. Rugsėjo (September) 1909 m. | Metai XI

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1899

Dr. Alexander M. Rackus
ANTIQUARIAN & NUMISMATIST
Chicago

Politiškos Žinios.

Rusija.

Caras Maskvoje.

Seniau buvo pasklydus žinia, kad caras keliaująs su vizita į Italiją ir jau perplaukęs Dardanelius. Toji žinia pasirodė klaidinga, kadangi caras negreit keliausiąs į Italiją ir dar gal ne tuojaus perplauksiąs Dardanelius su savo Juodosios juros kariškais laivais. Caras pirmiau žadąs aplankyti Maskvą, kurioj nebuvo nuo pat savo vainikavimo, paskui nukakti Kryman, gal dar pasikalbėti tenai su ištremtuoju Persijos šachu, o tik paskui keliauti pas Italijos karalių.

Dabar gaunama žinia,, kad tomis dienomis caras aplankysiąs Maskvą. Senobinė Rusijos carų sostainė jau pasirengus iškilmingai priimti savo "batušką". Maskvos gyventojai labai karštai jį priimsią, neatsižvelgiant net į tai, kad anuomet carui liepiant ant Maskvos gatvių gyventojų kraujas liejosi nuo patrankų, kuomet malšyta revoliucija. Caras, žinoma, kuomet sustosiąs Kremle, taigi tarp tų rumų ir geležkelio stoties Mikolajevo dabar taisoma triumfališkieji vartai. 30.000 vaikų iš miesto mokyklų bus sustatyta gatvės šalim eilėmis. Carą priimsiąs miesto viršininkas, Mikalojus Gučkov, Dumos atstovo brolis, kuris carui paduosiąs duoną ir druską. Caras iš stoties nukaksiąs į Kremlių, kur po pamaldų ant savo dėdės Sergijaus grabo prakalbėsiąs į kaimiečių atstovus. Carui draugausią toj kelionėj premieras Stolypin, užsienio dalykų ministeris Izvolski ir kiti kabineto sąnariai, artimesni carui.

Pasitikima, kad caras prakalbėsiąs pažangumo žodžiais, kokius ištarė mužikams Poltavoj savame laike.

Caras ir sultanas.

Vokietijos laikraščiai praneša, kad Spalių mėnesyj caras keliausiąs į Konstantinopolį, kad pasimatyti su Turkijos sultanu. Caras, regis, nuplauksiąs savo jachtu ligi taip vadinamam Aukso Ragui šale Konstantinopolio ir tenai išlipsiąs ant kietžemio. Esą tada tenai busiąs išrištas svarbiausias klausimas kas link plaukiojimo per Dardanelius Rusijos laivyno. Ir jei tik Rusijos kariškieji laivai gaus sankciją plaukioti per Dardanelius, to pareikalaus ir kitos viešpatystės, kadangi dabar visoms draudžiama tenai ir artinties, o kas labiausia Konstantinopoliaus pakraščiuose.

Ką gali, tą peša.

Leonas Tolstojus, vienas didžiausių Rusijos galvočių ir rašytojų, be pasigailėjimo peikia vyriausybės darbus. Vyriausybė vienok bijo liesti viso pasaulio gerbiamąjį senelį (jis turi jau per 80 metų). Užtai ji smarkiai baudžia laikraščius, kurie jo raštus spauzdina, ir žmones, kurie, jo knygas platina. Taip šiomis dienomis tapo suimtas ir ištremtas Tolstojaus sekretorius Gusievas. Jį kaltina užtai, kad buk valstiečiams dalinęs revoliucijines knygeles. Tai netiesa, nes nei pats Tolstojus, nei jo sekretorius nėra revoliucijonieriais. Nors Tolstojaus draugus kankindama, vyriausybė keršija ir pastarajam.

Šiaurinis žemgalis.

Kaip jau žinoma, tomis dienomis net du keliauninku pasauliui apskelbė, jog juodu atradusiu, ty. savo kelionėmis pasiekusiu šiaurinį žemgalį.

Pirmiausia atsiliepė daktaras Cook, o penkiomis dienomis vėliau garsus keliauninkas Peary ir tai tik tuomet, kuomet daktarui Cook Danijoj uždėta ant galvos liaurų vainikas ir kuomet jis buvo iš viso pasaulio telegramais ir pasveikinimais užbertas. Cook atradęs žemgalį pernai metais, o Peary šiemet.

Dr. Cook pas Danijos karalių sėdėjo prie puotos, kuomet parėjo žinia, kad ir Peary atradęs žemgalį. Toji žinia visus labai sujudino ir kiekvienas sau galvojo, kas iš to gali išeiti, visi svečiai tylėjo. Kuomet Cook patyrė to didelio įspudžio priežastį, jis pirmasis tarp svečių atsistojo ir prašneko į visus susirinkusius. Jis taippat patvirtino, kad labai galimas daiktas, jei Peary taip pranešąs, o juo labiau, kad jam pažįstama Peary energija ir mokslas.

Panašiai atsitikus, tuojaus iš Danijos Peary atsakyta, kad žemgalį pirm jo dar atradęs Cook ir tenai palikęs ženklus ir ar kartais jis tenai neradęs bent kokių ženklų. Tada iš šiaurių keliaudamas Peary atsakė, jog jis tenai, ty. ant žemgalio neradęs jokių Cook'o paliktų ženklų, o net klausinėjęs pas tenaitinius eskimosus, bet ir tie pasakę, jog Cook buvęs, bet anaiptol jis neapleidęs kietžemio ir visai nekeliavęs ledų jura į žemgalį

Toksai Peary pranešimas perstatyta dr. Cook, kuris atrėžė tuojaus, jog Peary negalėjęs ant žemgalio rasti paliktų ženklų, kadangi tenai ledai nuolatos slankioją, kaip upėse vanduo, taigi ir ženklai su ledais nunešta kur kitur. Tenai n'esama jokio kietžemio, tik ledų jura, kurios paviršiumi vis-gi galima vaikščioti pasisaugojant plyšių ir skylių, į kurias galima nukristi prapultin ir pražuti. Be to, Cook apreiškęs, kad eskimosai negalinti nieko apie jo buvimą liudyti, kadangi tie žmonės puslaukiniai ir neturintieji apie nieką jokio supratimo. Tatai dr. Cook to akyvaizdoj prižadėjo sudėti priparodymus, jog jis teisingai buvęs ant žemgalio, norints podraug neužgindamas, kad ir Peary tą patį butų galėjęs vėliau padaryti.

Dabar mokslininkams susukta smegenįs ir nieko negalima galvoti ir veikti, kol neparkeliaus ir Peary, kuris netoli šiauriuose iriasi garlaiviu "Roosevelt".

Dabar kovojama už pirmybę tarp Cook ir Peary, o juo labiau kilus agitacija, kad abudu garsingu vyru turi daug savo šalininkų ir bičiuolių. Kaip vieni, taip ir kiti savąjį giria ir aukština, dėlei ko viso pasaulio mokslininkai pasidalijo į dvi partiji: Cookistai ir Pearyistai.

Pearyistai taigi Cookistams išmetinėja, kad Cook labai neteisingai pasielgęs, išsirinkdamas tą patį kelią, kurį buvo pasiskyręs sau Peary, o taippat, kad jisai pasinaudojęs tais pačiais eskimosais, kuriuos Peary buvo pripratinęs ir išmokinęs prie tų kelionių arktiškose apylinkėse. Pearyistai be to sako, kad Peary daugiau galima užsitikėti, kadangi jis nuo seniau pagarsėjęs tomis savo kelionėmis. O Cookistai vienval sako, kad jų Cook žemgalį atradęs, bet ne kas kitas.

Taigi dabar ir verda kova per laikraščius.

Peary šalininkai pav. sako, kad šiaurinis žemgalis Cook'ui prisisapnavęs ir jis paskui tą matymą palaikęs tikra teisybe ir ėmęs skelbti nebutybes.

Cook'o-gi šalininkai sako, kad kuomet Peary, toli šiauriuose budamas, išgirdęs apie Cook'o skelbiamus rezultatus, ir jisai pasiskubinęs grįšti atgaljos ir pradėjęs skelbti, kad ir jis atradęs žemgalį. O juk priparodymų jam, esą, netruksta, kadangi jis galįs turėti jų daug nuo pirmesnių savo kelionių.

Kaip pirmiau pasaulis su žingeidumu laukė žinių apie šiaurinio žemgalio atidengimą, taip dabar su įtempimu laukiama tų ginčų sąskaitų, bet sąskaitų ir apsakymų su smulkmenomis. Mokslininkai sutinka tame, kad jei abiejų keliauninkų pasakojimai ir atidengimai sutiksią, tuokart neliksią daugiau nieko, kaip tik abiem įtikėti ir juodu apskelbti šito metašimčio garbingais vyrais. Geografiškos draugijos, kuriose abudu, Cook ir Peary, priguli, kaipo sąnariai, dabar be pertrukio tame dalyke ginčijasi.

Kuomet žinia apie Cook'o didelį darbą pasiekė Ameriką ir jau pradėta dėstinėti plenus apie jo iškilmingą Amerikoj priėmimą, Peary šalininkai pasipriešino, pasiremdami tuo, kad Cook regimai neatradęs žemgalio, kadangi neturėjęs su savimi atsakančių prietaisų, įrankių ir viso to, ko reikalauja tenai kova su įvairiomis gamtos baisenybėmis, ypatingai arktiškose apygardose. Taigi kol galima Cook'ą iškilmingai priimti, pirmiausia reikalas ištirti, ar jis tikrai tą darbą atlikęs.

Tautiškoji Geografijos Draugija tuo tarpu nieko tamę dalyke nedirba ir tol tų dviejų savo sąnarių neaukštįs. kol nebus visiškai tasai reikalas ištirta.

Dr. Cook iš Danijos visus savo priparodymus jau prisiuntęs Amerikon, bet pats dar dabar viešįs Europoj, kur renkąs sau liauras. Tatai dabar laukiama Peary priparodymų, o kuomet jis sugrįš, tada visokie ginčai turės pasibaigti. Cook ir Peary yra amerikonu, taigi ir ginčai pasibaigsią Amerikoj.

Anglija.

Jau kelinta savaitė tęsiasi Londone Anglijos kolonijų atstovų konferencija drauge su Londono valdžios įžymesniais sąnariais. Konferencijoje apkalbama apie suorganizavimą bendrų ir atskirų kietžemio ir juros kariškų spėkų, su kuriomis prisiejus reikalui butų galima ginti kaip kolonijų, taip ir pačios metropolijos reikalai. Konferencijos vienokis patrijotiškas šauksmas: "Vienas už visus, o visi už vieną" ir po to šauksmo globa varoma dabartiniai konferencijos posėdžiai ir pasikalbėjimai.

Norints toji konferencija vedama slaptingai, vienok dienraščiai apie tai plačiai rašo ir plati visuomėnė nutarimus žingeidžiai gaudo, bet tikrų nutarimų vistiek dienraščiams sunku nutverti. Pav. nutvėrė kur kokius kelius žodžius apie bent kokį reikalą, žiurėkis, pilni laikraščiai pritepliota, nors tame rašte nerastum kelintos dešimtos dalies teisybės. Taigi tautai tenka trumpos ir siauros žinutės iš tos imperijos konferencijos.

Kuomet prieš porą metų Chamberlain ieškojo budų sujungti Britanijos imperiją vienan kunan, jam pasirodė, kad tas bus galima padaryti, o ypatingai pirkliškuose reikaluose. Bet jo visi plenai pranyko tuojaus, kadangi kolonijos kiekviena turėjo atskirias muitams tarifas ir nebuvo galimas daiktas anas sulyginti. Taigi tasai dalykas dabar sumanyta, o juo labiaus militariškame reikale. Esama užmanymo, kad visose kolonijose suorganizuoti kietžemio armijas tokiuo budu, idant batalijonai, pulkai, korpusai ir viskas butų panašu su tomis armijos dalimis, kokios randasi pačioj metropolijoj, ty. Anglijoj. Kadangi vėl centrališkoji valdžia nėturės teisės kišties į kontingensus, kokius kolonijos turės, tatai vėl gali but tarp armijų didis skirtumas. Kad tam skirtumui užbėgti, kolonijų armijos turėsią savo perstatytojus generališkame štabe, kurio užduotimi — saugoti visus savo kraštus nuo užpuolimo ir daryti plenus prieš neprietelius.

Tokiu tatai budu išrišta klausimas ir kas link laivyno. Pasirodo dabar, kad Anglija bus tvirčiausia kaip ant žemės, taip ir ant vandens.

Iš Viso Pasaulio.

Anglijos parlamente apkalbama klausimas, kam priklausąs šiaurinis žemgalis. George Parker sako, kad žemgalis ar tik nepriklausąs Kanadai.

Minske (Lietuvoj) pasibaigus garsi byla už poligamiją. Vienas siuvėjas Pryz pasmerktas keturiems mėnesiams kalėjimo už turėjimą 20 pačių. Tai prasta bausmė.

Honolulu buvusioji karalienė Liliukolani, turinti 71 metus, andai apvaikščiojus savo gimimo dieną ir, kaip paprastai, audiencijon priėmus 20. 000 Havajų gyventojų.

Persijos prašalintas nuo sosto šachas tomis dienomis apleidęs savo tėvynę Persiją ir nukakęs Rusijon. Regis jis apsigyvensiąs vienuose caro rumuose netoli miesto Odesos.

Rymo "Tribuna" praneša, kad Graikijos karalius, andai pasikalbėdamas su Vokietijos pasiuntiniu apreiškęs, jog jis norįs abdikuoti. Apie tai pranešta visų viešpatysčių pasiuntiniams.

Panamoj artinasi prezidento rinkimai, tatai ir trukšmas eina vis didyn ir smarkyn. Daugiausia trukšmo daro konstitucijonalistai, kurie Colone turi savo organą. Ar nereiks ten intervencijos?

Iš Harbino Peterburgan pranešama, kad tenaitinis Vokietijos konsulis liepęs savo pavaldiniams nemokėti Rusijai jokių mokesčių. Tas pats regis padaryta ir su Amerikos pavaldiniais. Rusija beginklė.

Londono 8 sufragistės, kurios buvo areštuotos už sargybą palei premiero namus, andai nubausta teisme po 10 dol. pabaudos kiekviena, arba po 7 dienas kalėjimo. Tečiau jos apeliavo, pasiremdamos tuo, kad karaliaus pavaldiniai prie jo gali kreipties per ministerius.

Pagal paskutines surinktas sąskaitas ligi Sausio 1 d. 1909 m. visoj Vokietijoj buta 63. 886.000 milijonų gyventojų. Liepos 1 d. per. metais buta tik 62.902.000 gyventojų. Pasirodo tatai, kad Vokietija auga nuolatos galybėn ir gyventojų skaitlium didinasi.

Nesenai Ryme šale Vatikano siautęs baisus gaisras, kuris vostik nepersimetęs ant Vatikano murų. Vatikano bažnyčia Stannes kelius sykius buvo užsiliepsnojus nuo karščio, tečiau ugnegesiai pasistengė kiekvienu kartu prigesinti.

Kaizeris Vilius savo brolį, Prusijos kunigaikštį Henriką, paskyrė didžiausiuoju Vokietijos laivyno admiralu. Tuokart kunigaikštis ant savo laivo "Deutschland" iškabino admirališką veluvą, o kiti laivai sveikinę šuviais.

Paimtas nelaisvėn maištininkas Roghi pas Morokko sultaną ir laikomas geležinėj klėtkoj, regis susirgo, taigi sultanas liepęs prie jo nieko neprileisti. Girdima, kad jis iš nelaisvės išsipirksiąs už kelius milijonus, kokius turįs Europos bankose.

Andai San Sebastiane išalkęs darbininkas parkritęs ir apalpęs ant gatvės, kuriaja važiavo karaliaus Alfonso XIII motina. Karalienė liepė vežėjui sustoti ir pati pirmiausia puolėsi prie darbininko. Atgaivinus, pakėlus nuo žemės ir palikus jam pinigų, savu keliu vėl nuvažiavus. Žinia labai abejotina, kadangi karalienės prie tokių darbų nei piršto neprideda.

Prašalintas nuo sosto Turkijos sultanas paliko labai daug pinigų ir brilijantų, bet Persijos šachas — paliko vientik skolas, užtrauktas Rusijoj ir Anglijoj. Tai puikus sosto įpėdiniui palikimas. Tų skolų esama daugiau poros milijonų dolerių. Dabar Rusijos valdžia už savo skolas reikalauja atlyginimo, šmoto žemės Teherano apylinkėse, bet Anglija tam reikalavimui priešinasi ir iš to gali prasidėti nesutikimai.

Meksikos miestas Tula andai vėl aplankyta potviniu. Kelius namus vanduo nunešė ir sunaikino turtingas plentacijas. Apylinkėse viešpatauja vargas-skurdas. Visi vieškeliai nuplauti, taigi negalima gabenti ir valgis. Gen. Trevino pasakoja, kad valstijoje Nuevo Leon pražuta potvinyj mažiausia pusantro tukstančio asmenų. Rio Grande upė taippat išsiliejus. Sakoma 10 miestų sunaikinta. Šiemet Meksikai perdaug su tais potviniais.

Šiaurinio žemgalio atradėją, dr. Cook, Kopenhagos universitetas padarė savo pagarbos daktaru ir įduota jam diplomas labai iškilmingai, dalyvaujant Danijos sosto įpėdiniui. Universiteto rektorius toje iškilmybėje apreiškė, kad atradimas žemgalio kita žmogysta visai neatima garbės pirmam atradėjui Cook, kuris pirmiausia juk visą pasaulį nustebino. Tokiu budu Peary nieko negaus, nes susivėlavo su savo atidengimu.

Ispanijos armijos dvylikta divizija, susidedanti iš 11.000 kareivių, vadovaujant generolui Sotomajo, gavus prisakymą keliauti tuojaus į Melillą, idant tenaitinei armijai nešti pagalbą prieš maurus. Premieras Maura sako, kad gen. Marina reikalaująs daugiau karuomenės, tai gi tuojaus busianti sumoblizuota kita divizija, o tik maurai, esą, bus pamušti. Tuo tarpu iš karo lauko mažai gaunama žinių. Mat kuomet maurai ispanus pliekia, pasaulis negirdi, bet tegul ispanai nukrės kelis maurus, tuokart visas pasaulis skamba apie Ispanijos narsumą.

Katalikiškos Naujienos.

Anarchistų darbai.

35 bažnyčias ir vienuolynus sunaikino ir sudegino anarchistai per pastaruosius maištus Ispanijoj. Taip daro tie, kurie neapšviestiems žmonėms melagingai pasakoja, kad tikyba yra privatiškasis reikalas, kad žmonėms nebreikia nei bažnyčių, nei išpažinties, nei maldos, nei gi nieko. Tokia tai laisvė pas anarchistus ir jų sandraugus socijalistus! Jie neikuomet neužsipuldinėja ant protestantų dvasiškių ir jų maldnamių negriauja, nedegina ir tokių dalykų niekur neišgirsi. Kad tuo tarpu katalikų bažnyčias ir vienuolynus — atsitikus progai — griauja ir degina. Mat, protestantai jiems artimi. Aišku tatai, kokie anarchistai su socijalistais yra Bažnyčios priešai.

Katalikų Bažnyčia ir teatras.

Kanados vyskupai energiškai pradeda kovą prieš visuomenės demoralizaciją nemorališkais teatruose perstatymais. Vyskupai prieš tokius perstatymus netik protestuoja, bet savo tikintiems viešai draudžia anuos lankyti. Ir toji drausmė atneša vaisius, kadangi žmonėms nelankant teatrų, pastarųjų savininkai tuojaus atjaučia nuostolius ir visokius papiktinančius perstatymus panaikina.

Amerikos vyskupų priderystės.

Tarpe visokių skaitlingų permainų, kokias popežius Pijus X nori įvykdinti Amerikoj, busianti įvykdinta ir tas, idant Amerikos vyskupai popežių lankytų tankiau, ty. kas penkeri metai, vieton kas dešimtieji, kaip ligšiol buta.

Rusijos metropolitas.

Laikraščiai praneša, buk šv. Tėvas norįs paskirti Peterburgan metropolitu arcivyskupą Simoną. Tasai arcivyskupas seniau jau buvo Peterburge, bet valdžia jį ištrėmė ir dabar jis gyvena Ryme. Anais metais jisai buvo aplankęs Ameriką, kaipo Vatikano delegatas. Simon yra lenkas.

Rusijos pasiuntinys.

Rusijos valdžia paskyrė pasiuntiniu prie šv. Tėvo Bulacevą. Bulacevas jau bus penktas pasiuntinys prie šv. Tėvo nuo to lako, kaip Rusija susitaikė su Rymu. Tasai pasiuntinys aprupina visus Rusijos reikalus ir užstoja Rusijos valdžią.

Ascetizmo mylėtojai labai sujudę, išgirdus žinią, kad milžiniški vargonai norima šv. Petro bažnyčion įtaisyti. Kardinolas Rampollo tam projektui priešingas, bet projektą palaiko popežius ir kardinolas Merry del Val. Vargonai turį lėšuoti milijonas frankų ir padirbdinti Paryžiuje. Aut jų tegalėsiąs žaisti tik vargonininkas Widor. Regis tasai projektas, kilęs 200 metų prieš, pagalios vėl bus ilgesniam laikui atidėtas.

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUS.

Rugp. 6 d. seminarijos bažnyčioje, kunigams rekolekcijas atliekant, atlaikė mišias rytiečių apeigomis senatikių-popovcų šventikas Akymo Eustatiejus Susalevas, pripažinęs uniją (vienybę) su Rymu. Gimęs Maskvos gubernijoje, įsišventęs į kunigus pas Bielokrinicos vyskupą Galicijoje. Maža kas težino, jog senatikiai-popovcai turi teisingą, Rymo pripažintą jerarchiją. Peterburge šiuo laiku, pačiam carui leidžiant, senatikiai-unitai jau turi savo koplyčią. Kunigui Susalevui tarnavo katalikų dvasiškiai, atsakydami rusiškai. Buvo tai nepaprastas reginys — popas ilgais plaukais ir savo rubais konsekruojąs prosvirą.

Paskutiniu laiku su Rymu susitaikinta nemaža rusų dvasiškių. Sako, Sipiaginas, pus brolis buvusio ministro ir pirmosios dumos atstovas jau įsišventęs į kunigus-unitus. Taip pat akademikas Petrovas (ne Grygalius).

Apie šventiką Aleksiejų Zercaninovą, dabartinį perdėtinį graikų-katalikų draugijos Peterburge, jau gerai žinome iš jo veikalų. Vieni rusai, pripažindami Rymo popežių visos Bažnyčios galva, nori pilnai užlaikyti visas bažnytines savo apeigas, kiti linksta į uniją, o dar kiti griežtai reikalauja vakarų (lotiniškųjų) apeigų. Sunku pasakyti, kaip dalykai virstų, pilnai tikėjimų laisvei esant.

Antru atvėju r e k o l e k c i j a s atliko Rugp. 2 — 6 dieną 129 kunigai.

Stačiatikių brolijų suvažiavimas, kaip jau buvo minėta, prasidėjo Rugpiučio 2 dieną ir tęsės per 4 dienas. Kalbėta per suvažiavimą apie viską: apie cerkvių nuo ugnies apdraudimą, apie užgynimą "broliams" vaikščioti į kitų tikybų bažnyčias, apie sutvarkymą prie brolijų moterų organizacijų, apie įsteigimą visos Rusijos draugijos stačiatikybei palaikyti; sutarta prašyti, kad tą draugiją priimtų savo globon by kas iš caro giminės; buvo kalbėta apie sunkų padėjimą stačiatikių tarnaujančių pas žydus ir pas katalikus. Kur stačiatikiai yra įsibrovę į katalikų sodžius, sutarta prašyti įstatymų kelin leisti jiems iš ten išsikelti; padėti jiems turi žemės tvarkymo komisijos; išsikeliant, turinčios buti duotos didelės ir, reikalui atsitikus, kiek norint išplečiamos lengvenybės. Kalbėta ir apie Vilniaus žemiečių banką, kurs tik lenkinąs tą kraštą. Susirinkimas sutaręs įsteigti broliams ženklelį, kad galima butų atskirti, kas jis per paukštis. Ir daug, daug dar buvo prikalbėta. Rugpiučio 5 dieną 1 valandą po piet suvažiavimas pasibaigė. Pasibaigiant, arkimandritas Makaras pasakė karštą prakalbą, kad "Dumos užtvirtintasis apie tikybos įstatymas pažeminęs stačiatikybę. Ant rusų stačiatikių kesinasi, sako, ne lenkai, ne protestantai, ne žydai, o patįs rusai. Niekina, peikia stačiatikį (šventiką) Dumoje tiek, kurie neverti esą jo avalynės atrišti". Todėl susirinkimas jau pirmiau buvo nutaręs prašyti caro, kad nebeleistų Dumai svarstyti stačiatikių tikybos dalykų.

Kitais metais sutarta suvažiuoti į Cholmą.

S u v a ž i a v i m o n u t a r i m a i: 1) Brolijų suvienijimo įrankiu yra suvažiavimai, todėl tokie suvažiavimai sušaukiama, kiek galint, kas metai. Seka visokie nurodymai apie brolijų organizavimą ir tvarką.

2) Kad tikybiškai-tautiška kova gali remties tiktai kulturiniu pamatu, o geriausiu įrankiu jai praplatinti yra apšvieta už mokyklos sienų, nutarta įsteigti prie vyriausiųjų vyskupijos brolijų tam tikrus komitetus, kurie taisytų paskaitas apie tikybinius dalykus apginti stačiatikybei ir sukelti žmonėse tautiniam ir tikybiniam jausmui. Tuo tikslu reikią prašyti iš Sinodo pašalpos. Daugiau eina, kokie įrankiai vartototi darant paskaitas, kad žmonės geriau suprastų, apie knygas, rankvedžius, paveikslus, lempas.

3) Spaudos dalykai. Įsteigti tam tikras spaudos ir leidimo komitetas. Brolijų išleidimams praplatinti reikią turėti tam tikrus knygnešius ir prašyti, kad valdžia leistų jiems veltui važinėties. Reikią išleisti kodaugiausia pakrikų lapelių, kur butų parašyta apie svarbiausius dienos klausimus. Leidinėti stačiatikybei praplatinti kalendorius, pigias maldaknyges, katekizmus. Apskelbta konkursas ir paskirta 300 rub. dovanų tam, kas parašys trumpą, aiškią, visiems suprantamą Vakarų krašto istoriją (žinoma, tikrųjų rusų pakraipoje). Praplatinti Minsko šventiko leidžiamąjį rinkinėlį (prieš katalikus). Knyga pripažinta labai naudinga kovai prieš katalikus, paprastai ir aiškiai parašyta.

Svarbiausi, kaip galima numanyti, buvo misijonorių nutarimai. Bet juos kitą kartą aprašysime.

Vilniaus karo apskričio teismas Rugpiučio 7 d. peržiurėjo valstiečių Juozo Jošako, 21 metų amžiaus, Juozo Račugos, 22 metų amž. ir Blado Meškerevičiaus, 25 metų amžiaus, bylą. Apkaltinimo aktas skelbia, kad teisiamieji, susikalbėję tarp savęs ir su kitais, Gegužės 8 dieną 1909 m.. pasislėpę prie kelio krumuose, netoli Radišavo dvarelio Kavarsko valsčiuje, tykojo, užmušti Ukmergės apskričio policijos antstolį Orlovą, ir, jam tuo keliu važiuojant, paleidę į jį po kelius šuvius iš revolverių, paskiau, supuolę ir pribaigę mušti peiliais.

Meškerevičių ir Račugą teismas pasmerkė pakarti, o Jošaką, nesant kalumo prirodymų, išteisino.

Karo teismas Rugpiučio 11 dieną nagrinėjo bylą kareivio Pukštos. Pukšta buvo išsiųstas į Bobruisko disciplinarinį (pasitaisymo) batalijoną. Jį kaltina, kad tame batalijone sukėlęs kareivių maištą. Teismo nusprendimas dar ne žinomas.

DYSNOS SALA.
(Švenčionių ap.).

"Sala" šiame krašte, nuo Adutiškių lig Tverečiaus, vadinasi—kaimas, sodžius. Liepos 23 d. rytą užsidegė seniuno Bielinio pirkia (gryčia) ir sudegė su visais svirnais ir tvartais, su visais daiktais ir 100 pudų linų, dvi karvi, 3 telyčios, dvejetas kiaulių. Ugnis, perėjo ant Kras. namų; sudegė 8 paršai; daiktus visus išnešė ir arklius išvedė. Laimė, kad žmonės arti rugius piovė ir subėgo. Iš Alacko dvaro atbėgo su gesimo įrankiais ir darbininkais užvaizda ir už pylė degančius daiktus; vienoje skrynioje su rubais užsiliko nepagedę pinigai. Ant Voldemaro buto, kur vasarą gyveno prof. Volteris, ugnis neužėjo, nes vėjas atsigręžė. Kaip tai bloga, kad sodžiai neturi jokių prietaisų ugniai gesyti! Reiktų sodžiams skirstyties, nes susikimšus į vieną vietą, perdaug nuostolių, ugnelei kilus.

CHOLERA LIETUVOJE.

Dysnos apskrityje cholera susirgo: Disnoje 5 ir Drujoje 3; Disnoje mirė 2, tebeserga 31.

Švenčionių apskrityje, Remeikių sodžiuje mirė paskutinioji, cholera susirgusioji, ligonis. Daugiau nieks nebesusirgo; kvarantana, vienok, tebėra uždėta.

Gubernatorius liepė žemiečių viršininkui uždėti kolerininkams ligonbutį Postavų miestelyje (Disn. apskr.). Su gydytoju Postavų oficierių mokyklai, jaigu tenai pasirodytų cholera, gubernatorius sakėsi pasirupįsiąs ir jau pasikalbėjęs su karo apskričio gydytojų inspektoriumi.

Nuo Rugpiučio 7 d. Švenčionių apskr. cholera nieks nebesusirgo. Remeikių sodžiuje baigia daryti dezinfekciją gyvenamųjų trobų ir visų baldų.

Disnoje vėl susirgo 3, Novičkų sodžiuje mirė 1. Disnos apskrityje sergančių yra 33.

MARIJAVITAI NORI ATSIGAUTI.

Nesenai marijavitų kunigas atsilanke Minske. Juos kvietė ir ragino, prižadėdami padėti, tikrieji rusai. Dabar marijavitų kun. Tulaba apsilankė Vileikos apskrityje, Dolginavo miestelyje. Susirinkus miniai žmonių, Tulaba vienuose privatiniuose namuose atlaikė pamaldas. Baltarusiai valstiečiai prašiusįs įsteigti Pagasčio sodžiuje marijavitų koplyčią.

KUN. BORODZIČO BYLA.

Kun. Borodzičą kaltina, kad jis apkalbėjęs grapienę Milevskienę. Byla jau tęsiasi antrus metus ją buvo perziurėjęs Ašmenos apskrities žemiečių viršininkų suvažiavimas ir pavedęs vėl išnaujo peržiurėti 5 skyriaus žemiečių viršininkui. Viršininkas, peržiujęs bylą, kunigą pripažinęs kaltu ir paskyręs aukščiausiąją bausmę 3 mėnesius arešto.

UTĖNA.
(Ukm. ap.).

Rugp. 5 d. umai susirgo Juozas Markevičius, tik ką pagrįžęs iš Dvinsko. Nuvaręs žydų veršius, pakelėje prisivalgęs vyšnių ir bulbių su pienu. Pasirodė visi ženklai kaip ir choleros. Žmonės nusigando. Gydytojas sako, tai paprasta esanti vidurių liga. Žmogus mirtinas.

Rugp. 3 d. klebonijos kuliamoj mašinoj varinėtojas arklių A. Ilčiukas 54 m. amžiaus, užsilipęs ant dišliaus, per viršų rato norėjo paraginti arklius ir nei nepasijuto, kaip jį patraukė po šekšternia; pervažiavo perpat vidurius ir sulaužė dešinę ranką. Maža viltis; jaigu ir pagytų, darbininko nebebus. Be paramos palieka jo žmona ir senutė motyna.

Tą pačią dieną miestelio Jurkštas, betaisydamas tą pačią sugadintą šekšternią, nukrito nuo rato, susimušė kairį šoną taip, kad esąs vienas šonkaulys įlaužtas. Pagyti pagys, bet kol kas nors be duonos buk; neturi netik kuo į gydytoją eiti, bet ir ką pavalgyti.

Rugp. 6 d. 11 val. vakaro išplėšė bažnyčią. Tai jau antrą kartą šiemet. Pirmą kart pavasarį išplėšė beturčių šv. Antano dėžutę, o dabar tą pačią dėžutę ir dar kitą. Pririnkta raktas. Pinigų negalėjo buti daugiau rublio. Iš zakristijos šukos paimta. Visi pastalčiai išversta. Vagies buta užsislėpusio viduje prieš uždarant bažnyčią. Nuo viršaus bažnyčios nusinešta geležis, su kuria atplėšta dėžutė.

Pr. Dičius.

JUODUPĖNŲ KAIMAS.
(Ukm. ap.).

Juodupėnų kaimas, labai didelis, tęsiasi visą viorstą. Gyventi labai vargu, laukai ilgi, gaišto daug. Taigi senai jau ruošiamas į vienasėdžius, bet vis trukdo mažažemiai, dešimtininkai, kurių čia daugiau, nei ukininkų. Vienam ukininkui taip atsibodo sodžius, kad buvo jau parduodąs savo ukį. Bet niekur nesuradęs patogaus vienasėdžio, vėl atsisakė.

Juodupėnuose valdžia įtaisė pradinę mokyklą. Mokytojas rusas ir rusiškai temoko.

Rugius nupiovėme; neblogi buvo. Vasarojus išrodo taip pat neblogas, tik bulboms pakenks lietus žemesnėse vietose; šieno dar nenupiovėme.

Čivylėtis.

PANEVĖŽYS.

Plukių k. patrakęs šuo sudraskė 18 žąsiukų ir apriejo meitelį. Meitelį turėjo užmušti ir pakasti. Ukininkaitė išplovė šunies perplėštą žąsiuko gerklę. Moterįs ėmė bauginti. Mergina nuėjo į stoties "burliokę" burtininkę. Ji davė duonos su sviestu, subraižius kreidu ir pašnabždėjus. Mergina kaip buvo sveika, taip ir tebėra. Tebesama prietarų.

Keistas.

NEMAKSČIAI.
(Raseinių ap.).

Kitais metais per šv. Oną rugiai budavo nupiauti arba suvežti, o bulbės jau valgomos. Šįmet nieko to nėra. Dėl didelių lietų viskas susivėlino.

Noriu paminėti negražų paprotį: per atlaidus, laike pamaldų jauni vaikinai — matyti ir nebe jaunų — birbina miestelyje visokiais instrumentais, žaidžia cukerkais ir t.t. Matyti taip darant ir gerų tėvų vaikus. Reiktų kovoti su tuo papročiu. Ir vėl kitas paprotis — negeresnis: 9 — 11 metų vaikai ruko paperosus. Užklausti, kam taip darą, atsako, kad tėvai patįs pinigų duodą paperosams nusipirkti per mugę. Ką gi ir besakysi, jaigu esama tokių tėvų... Tokie tėvai yra tikri savo vaikų žudytojai. Reikia tik pasižiurėti į savo ar kitą vaiką, kuris iš mažo ruko: išblyškęs, pagelteęs, kaip ligonis; pusės amžiaus nesulaukus, tokį pasitinka mirtis.

Šiais metais išeivystė į Ameriką pasididino. Pirma važiavo seni ir jauni vyrai, dabar — daugiausia moterįs ir merginos. Mat, berniukai nebeveda, straikuoja, — tikiasi Amerikoje ištekėsiančios; bet ir ten pasirodo nebelengva ištekėti. Vieną girdėjau taip rašant tėvams: "Nebijočiau rugių rišti, kiaulių šerti, — kad tik galėčiau pagrįšti į Lietuvą". Bloga, mat, ir Amerikoje.

Nemakščių Jurgis.

VIEKŠNIAI.
(Šiaulių ap.).

Rugpiučio 2 dieną priėmė katalikų tikybą valstietis Dimitras Karpovas, senatikis. Per paskutinius kelerius metus iš stačiatikių į katalikus perėjo Viekšniuose 13 žmonių.

Parapijoj yra du sodžiu: Gyvuliai ir Gudai. Jų gyventojai prieš dvejetą šimtų metų buvę vieno dvarininko partraukti iš Rusijos. Greitu laiku pavirto katalikais žemaičiais. Tiktai kai-kurių pavardės primena, kad tai rusų buta, pavyzdžiui, kad ir tokia, duokim, Igorių pavardė. V.

KAPĖNAI.
(Šiaulių ap.).

Atvažiavo matininkai, matuoja Kapėnų dvaro žemę ir dalija svetimtaučiams. Žiuri žemaičiai nulinde, nes negavo nei gabalėlio nusipirkti už savo prakaituotą grašį. Ateiviams duodama ir pašalpa, o musiškiai butų apsiėję be jokios pašalpos. Tiesa, duoda lietuviams raistus ir balas, kurių senatikiai neima; bet kujas dėti? Ir atsako musiškiai: "kad geros neduodate, tai ir tą sau pasilaikykite".

Kugis.
"V."

Lietuvių dainius Maironis.

Skaityta Birželio 24d. š.m. Ariogalos vakare.
("Viltis").

Kaip rusų raštijoje dainius Puškinas, lenkų — Mickevičius aukščiausia stovi tarp daugelio kitų, taip lietuvių viršiausis dainius lig šiol yra Maironis. Tai pripažįsta mųsų visuomenė ir kritikai, vieni viešai, kiti slapčiomis; pripažįsta net kritikai priešingos dvasios. Šiandien daug Maironio dainų pasidarė labai populeriškos. Jas dainuoja mųsų mergaitės ir berniukai po sodžius, jas dažnai deklemuoja spektakliuose, susirinkimuose, jų žodžius mųsų muzikai-artistai ima kompaniuodami gražius muzikalinius savo veikalus. Klausimas kįla, kame priežastis prasiplatinimo Maironio dainų, kokios tų dainų ypatybės, kad jos taip brangina ma? Apleidus kitus jo veikalus, paimkime apsvarstyti dainų rinkinėlį: "Pavasario balsai".

Jau pats vardas "Pavasario balsai", paties autoriaus duotas tam dainų rinkinėliui, maž-daug parodo tų dainų prasmę ir vietą, kurią jos užima mųsų raštijoj. Buvo dainų prieš Maironį: Donelaitis, Baranauskas, Vienažindis, kurie apdainavo lietuvių gyvenimą ir jų budą; skambėjo gražiais lietuvių sielos balsais. Tečiau neivienas nepadainavo tokiuo stipriu, drąsiu balsu, taip gražiai, kaip Maironis. Anų dainių dainos buvo, taip sakant, pasiviškas dejavimas, ramus išsiliejimas jų sielos. Jomis męs gerėjamės, prijaučiam jų balsams, bet jos taip karštai nežadina prie darbo ir tėvynės meilės, taip nesujudina mųsų sielos, kaip Maironio dainos. Pastarosios savo dvasios jėgamus varyte varo prie darbo, žadina iš miego nutautusius lietuvius, drąsiai, aukštai kelia prakilnių idėjų vėluvą, parodo, ištraukdamos iš senovės, lietuvių brangumynus; jos taip verkia, tai vaitoja, tai prašvinta viltimi; tų dainų balsai, lyg pavasario saulė, gaivina suvytusią Lietuvos dvasią, kviečia į naują pavasario darbą. Pavyzdžiui paimkime "Jaunimo giesmę". Ji aiškiai parodo dainiaus dvasią ir jo sielos siekius:

Užtrauksme naują giesmę, broliai,
Kurią jaunimas tesupras!
Netaip giedosmę, kaip ligšiolai,
Drąsiai, aukštai
Pakils balsai —
Išauš kita gadynė!
Užgims darbai,
Prašvis laikai —
Pakils jauna tėvynė!
. . . . . .
Pamesk, tėvyne, rubą, seną,
Kurį užvilko svetimi!
Tegul jį meilė sukurena,
Tėvynės meilė pakilni!
Drąsiai, aukštai...
. . . . . .
. . . . . .
Į darbą, broliai! Šalį jauną
Prižadįs meilės spindulys;
Galybė meilės viską griauna:
Žiemos ledus ji sutirpys.
Drąsiai, aukštai...
. . . . . .
Dvasia uždegkim sau krutinę.
Į kovą stokim milžinais!...
. . . . . .
. . . . . .
Tas ne lietuvis, kurs tėvynę
Bailiai, kaip kudikis, apleis;
Kursai pamįs, ką amžiais gynė
Tėvai kraujų lašais brangiais
Drąsiai, aukštai.
. . . . . .
. . . . . .

Tas eiles skaitydamas, jauti tvirtas jaunikaičio jėgas, matai jo drąsią dvasią, tėvynės meilę; regi, tartum, dvasios galiuną, kuris pats eina pirmyn, pergalėdamas visokias kliutis, ir kitus traukia su savim. Toje giesmėje užkerėta dainiaus dvasia sujudina kiekvieną jauną, nesupuvusią sielą ir stumte stumia prie darbo.

Paimkim kitą dainą: "Skausmo balsai". Čia dainius, pilnas šventos dvasios, plakte plaka Epikuro pasekėjus, draugus be dvasios, užmiršusius dar nesenai padarytus gražius apžadus:

Giedojau meilę, jauną viltį,
Skambėjo stygos man saldžiai.
Šiandieną reikia jau nutilti,
Ar verkt už išgamas skaudžiai.
. . . . . .
. . . . . .
O jųs, ką man krutinę jauną
Kasdieną šaldote ledais!
Kuriems maderos gerklę plauna!
Kurie vien augate pilvais!
. . . . . .
. . . . . .
O jųs, kurie taip daug žadėjot,
Jausmus auklenote plačius,
Kur šventą ugnį tą padėjot,
Ir tuos užmanymus gražius?
. . . . . .
. . . . . .

Kalbant apie Maironio Lietuvos dvasios meilę, negalima apleist jo: "Lietuvos Dainos", kame tokia lietuvių dainų meilė matosi, toks jų išslilgimas, kad jas skaitant, negalima taippat neužsidegti mųsų dainų meilė!

Tėvynės dainos, jųs malonios!
Jųs širdį žadinat saldžiai!
Kodėl tai mųsų gražios ponios
Nebgieda jųsų jau seniai?
Joms akįs melsvos, rankos baltos,
Bet širdįs,.. tos, kaip ledas, šaltos.
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
Tėvynės dainos, jųs auksinės,
Be jųsų šąla mums krutinės!

Toliau, atsižymi Maironio dainos nepaprastu savo dailumu. Visos jo dainos taip dailios, taip aistetiskai užbaigtos! Matomai, autoriaus norėta forma, žodžių muzika užžavėti skaitytoją. Taip, mųsų dainius turi muzikališką, jautrią sielą; kitoniškai ir jo dainos nebutų buvusios taip muzikališkos. Plaukia jose balsai dailiai, gražiai, lyg vandenų vilnįs, nei ko neužkliudamos. Jo dainose žodžiai sudėstyti: tartum, iš tvirto plieno, nepajudinami, tvirtai sukabinti aistetiko-artisto dvasia.

Pagaliau, Maironis "Pavasario Balsuose" trumpais, bet gražiais žodžiais padainavo daug. Tenai rasi apdainuotą tėvynės meilę, jos dainas ir praeitį; rasi maldą, nuliudimo ir vilties žodžius; ten dainius barasi, skundžiasi. Dainiaus dvasia stengiasi sužadinti prakilnius jausmus, gražias mintis visuose dvasiško gyvenimo kampuose; klabena ji į mųsų sielų duris, žadindama iš miego ir ragindama prie darbo. Žodžiu sakant, savo dainomis Maironis sukelia mųsų visuomenės gyvenimui tinkamus, gyvus klausimus, šaukia pranašo balsu... Tuos klausimus surėdė dailiai, rimtai, užžavėjo dainiaus dvasia, užtat jos ir liko populeriškos, užtat nepraskambėjo be atbalsio jaunuomenės sielose ir sąžinėj.

Dainius kalba į savo draugus:

Nebeužtvenksi upės bėgimo,
Norint sau eitų ji pamažu;
Nebsulaikysi naujo kilimo,
Nors jį pasveikint butų baisu...
. . . . . .
. . . . . .
Broliai Lietuviai! auštančią dieną
Mųsų nors sunųs vis-gi iš vys;
Griaukime amžiais užverstą sieną,
Norint gailėtųs jos beprotys!
. . . . . .
. . . . . .

Taip ragina prie drąsaus darbo jaunus savo draugus, kuriuos "litvomano" dėme apteršė dalis mųsų miegančios, tradicija begyvuojančios visuomenės.

Arba stebėkimės kaip Maironis artisto ir dainiaus jėga puikiai piešia Lietuvą, į kurią žiurint drauge su dainiumi, tartum, negalima nemylėti tos mųsų tėvynės.

Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka,
Tai mųsų tėvynė, graži Lietuva;
Čia broliai artojai lietuviškai šneka,
Čia skamba po kaimus Birutės daina.
. . . . . .
Kur rausta žemčiugai, kur rutos žaliuoja
Ir mųsų sesučių dabina kasas;
Kur sodne raiboji gegutė kukuoja,
Ten mųsų sodybas keleivis atras.
. . . . . .
Ar giedrios išaušta pavasario dienos,
Ar krinta nuo dalgio žvangučiai laukuos,
Ar dreba ant šalčio nupiautos rugienos,—
Dėl mųsų tėvynė graži visados.
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Taip męs, lietuviai, negalime negerbti didžiausio mųsų dainiaus už sužadinimą prakilnių jausmų ir minčių, negalima nepamėgti jo dainų taip dailiai, taip gražiai išdainuotų. Tik norėtųs, kad tas dainius giedotų ir toliau, jo dvasia bėgtų taip tvirta sriove, kad nugriautų visus krantus ir uolas, išrautų usnis, kliudančias liuosam bėgiui gražiosios mųsų dvasios. Norėtųs, kad paimtų jis į rankas savo lyrą ir užtrauktų graudžią, širdingą, teisingą dainą, taip teisingą, kad prabustų užmigusiųjų sąžinės, kad panorėtų buti geresniais.

Iš Lietuviškų Dirvų.

Chicago, Ill.

Pas žmones yra papratimas apvaikščioti savo varduves, arba gimimo sukaktuves.

Draugijos taippat apvaikščioja savo gimimo sukaktuves. Tas yra gerai.

Geriausia bet, kad tas apvaikščiojimas buna atliktas viešai, rimtai ir dailiai.

Tokį tai apvaikščiojimą laikė Leib Gvardija D. L. K. Vytauto 1-ma raitelių divizija nuo Bridgeporto nedėlioje, 12 d. Rugsėjo, paminėjimui savo 15 metų užgimimo sukaktuvių.

Diena buvo daili, tat ir apvaikščiojimas, padėkojant geram vedimui vyriausybės, buvo atliktas kogeriausia.

Po išklausimo Mišių šv. draugijos susirinko Šv. Jurgio parapijos svetainėn, kur, sudarius tvarką, išėjo ant gatvės ir iškilmingai, dalyvaujant kitoms draugijoms, su muzika nuėjo į Freiheit Turner svetainę.

Didelį įspudį padarė ant visuomenės (kaip lietuvių, taip ir svetimtaučių) paroda, kada po vadovyste p. St. Poceviačiaus, Leib. Gvardijos generolo, raiteliai pasirodė ant gatvės. Nors neperdaug jų buvo, bet visi išveizėjo puikiai.

Po raitelių maršavo tos pačios gvardijos pėstininkai.

Antra ėjo su uniforma Gv. Vytauto nuo Town of Lake.

Paskui Gv. Kun. Olgerdo iš West Side; po jų: Dr. Apvaizdos Dievo, Dr. Liuosybės, Dr. Šv. Pranciškaus ir Dr. ŠŠ. Petro ir Povilo.

Iškilmingai su muzika perėję gatvėmis visos draugijos atvyko į Freiheit Turner svetainę, kur pirmininkas p. St. Poceviče, iškalbingai pasveikino susirinkusius, paaiškino apie susirinkimo mierį ir perstatė susirinkusiems P. Mažeiką, kuris apsakė Leib Gv. Vytauto gyvybę nuo pradžios, kada prieš 15 metų įsteigė ją tik 6 vyrai, o šiandie Gvardija skaito jau į 300 sąnarių.

Po to maža mergaitė Ona Mikniutė puikiai deklemavo "Vienuolis ir Meškinas" ir "Tu Lietuva, Tu Dauguva".

Paskui, pagriežus muzika po vadovyste K. Globio, kalbėjo kun. Krušas. Jisai iškalbingai apsakė D. L. K. Vytauto darbus Lietuvos labui, paskui ragino lietuvius siųsti savo vaikus į lietuviškas mokyklas, nes tik tokiu budu galima sulaikyti mųsų jauną gentkartę nuo ištautėjimo.

Paskui dailiai deklemavo mergaitė Barbora Buza "Sunku yr' žmogui..." o po jos kalbėjo Dr. Graičunas apie girtybę ir jos pasekmes.

Geriausia užganėdino susirinkusius lietuviškas choras vadovaujant p. Bonifacui Janušauskiui, Šv. Jurgio parapijos vargonininkui. Padainavus "Triumpalną Maršą", dar po kelis kartus delnų plojimais buvo iššauktas atkartoti. Tas dėjosi kiekvieną kartą, kada tik Didysis ar Vidutinis choras pasirodė ant scenos. Tokiu budu choras turėjo dainuoti apart "Triumpalno Maršo" dar sekančias dainas:

"Kur bėga Šešupė" (did. choras), "Kur Banguoja Nemunėlis" (vid. chor.), "Sveiki, broliai" (vid. chor.), "Tu esi kaip kvietkelis" (vid. chor.), "Štai gražios dienos" (did. ch.), "Medėjas" (did. ch.), "Lietuvos Himnas" (did. ch.).

Atsilankęs ant apvaikščiojimo advokatas George I. Haight, anglas, pagirdamas lietuvius už gerą pasielgimą parengiant sukaktuvių apvaikščiojimą, priminė iš istorijos nuopelnus D. L. K. Vytauto, kurį prilygino Jurgiui Vašingtonui.

Paskui kalbėjo p. St. Marcinkeviče ir p. Kaz. Stulga nuo Town of Lake, kurie dailiais žodžiais išrodė Gvardijos narių darbštumą ir ragino visus prigulėti prie draugijų.

Paskui dar dailiai deklemavo mažutė mergaitė Ona Ažerskiutė, o po jos p. St. Poceviče padėkojo svečiams už skaitlingą susirinkimą ir po to prasidėjo šokiai, kurie taipogi ėjosi gerai.

Labai atsižymėjo mergaitės — deklematorkos, o taipgi žmonių domumą atkreipė ant savęs mažas, 13 metų, muzikantas Juozapas Jurginis, grajijantis vadovaujant A. Pilackui.

Viskas nusisekė kopuikiausia pasidėkojant vedėjų stropumui. M.

Kenosha, Wis.

Šv. Petro lietuvių parapijos salėje Rugsėjo 4 d. parengta pasilinksminimo vakaras su prakalbomis. Vakarą parengė SLA. 212 kuopa. Vakaras atidaryta 7 val., o prakalbos pradėta 8 val. M. Šoblickas iš Waukegan kalbėjo apie 12 šimtmetį (?), dr. A. L. Graičunas iš Chicago apie svaiginančius gerymus ir knygų skaitymą, F. A. Golubickas apie SLA. Pastarasis kalbėtojas susirinkusius ragino sumesti aukų Valparaiso lietuvių mokslaeivių naudai. Tai-gi tuojau padaryta rinkliava ir sumesta aukų 9 dol., kurie pasiųsta valparaisiečiams per "Tėvynės" redakciją. P. Golubickio kalba labai visiems patiko. Paskui deklemavo eiles: K.M. Vincius, V. Braževičiukas, Zopija Braževičiutė, K. Kliaugo. Deklemacijos visiems labai patiko, o ypatingai vaikų, kurių karšti žodžiai visuomenę sujudino. Pagaliau padainuota kelios tautiškos dainos bažnytinio choro, vadovaujant vargonininkui I. Višniauskui. Ant galo nutraukta visų dainorių ir deklematorių fotografijos, o vakaras pasibaigė šokiais. Pasibaigus šokiams buvo traukimas laikrodėlio, vertės 25 dol., kurį kuopai paaukojo S. Jakutis. Laikrodėlį laimėjo lietuvis. Vakaras atsibuvo be svaiginančių geralų, buvo tik saldaus vandenėlio.

Daugumai lietuvių toksai blaivus vakaras nelabai patiko, kadangi toksai atsitikimas pas mus pirmas. Visuomenės buvo į 500 ir visi dailiai apsiėjo, kas net malonu paminėti. Kuopa ir be svaiginančių geralų gerai pelno turėjo.

K. B.

Štai kaip išveizdi skaitlinėmis Kenosha'os lietuvių kolionija:

Lietuvių šeimynų (vedusių) randasi	139
Pavienių lietuvių	367
Viso vyriškių	506
Merginų	44
Vaikų	137
Sykių moterų ir merginų	181
Našlių moterų	9
Lietuviai turi savo locnus namus ir liotus	21
Laikraščių ateina:	
"Katalikas"	24
"Lietuva"	26
"Tėvynė"	24
"Kova"	13
"Saulė"	5
"Vien. Lietuvn."	2
"Draugas"	4

Kenoshatis.

Kenosha, Wis. reikalingas lietuvis duonkepis, nes yra tik vienas žydas, kuris nesuspėja kepti duonos. Pirmiau čia buvo lietuvis duonkepis, bet nežinia dėlko šį miestelį apleido ir nesugrįžo.

Kenoshatis.

Herrin, Ill.

Darbai pas mus pagerėjo ir pradėta dirbti visose anglekasyklose. Bedarbė visiems ligi gyvam kaului daėdė, tokių laikų niekas nebatmena, kokie buvo pernai ir pradžioj šių metų. Kadangi pas mus kitokių darbų nėra, kaip kad vienos anglekasyklos, tatai anose darbams sustojus, sustojo ir visoks aplinkui žmonių krutėjimas.

Dabar gi Dievui dėkui dirbama gerai ir žmonių be darbo nematyti niekur. Kiba tik tas nedirba, kas tingi, kas nenori.

Šis miestelis daugiausia apgyventas italais, o lietuvių nebus daugiau 300. Vietiniai lietuviai apsišvietę, skaito laikraščius beveik kiekvienas, nerasi lietuviškojo namelio, į kurį nepareitų keli lietuviški laikraščiai. Taippat mųsų broliai gražiai sugyvena, sutinka, nesivaido, vieni kitų neperse kioja, neišjuokia. Už tai lietuviai ir pagirti.

Pas mus oras labai nesveikas. Karščiai ir dulkės gyventojus apsirgdina.

"Katalike" buvo rašyta, kad vietinis kun. Hilgenberg paieško Lietuvoje sau lietuvio kunigo. Jei rasis koks lietuvis kunigas, tai vargiai čia galės pragyventi. Lietuvių randasi mažai, gal nedaugiau 300 (be aplinkinių sodybų). Vietinę katalikų bažnyčią lanko italai, anglai, lietuviai ir lenkai. Jei katra tauta norėtų atskyrum turėti sau parapiją, tai negalėtų užsilaikyti dėl mažo skaičiaus, nors miestelis ir turi iš viso 7.000 gyventojų.

Kun. Hilgenberg — italas. Kalba keturiomis kalbomis. Pamokslus sako tomis kalbomis ir kitokius reikalus taippat atlieka itališkai, angliškai, lietuviškai ir lenkiškai.

Čia kunigas reikalingas, žinantis 3 — 4 kalbas, o kitaip pragyvenimas butų apsunkintas. Gal kun. Hilgenberg turi kitokį tikslą, jei kunigo lietuvio paieško.

Čia nėra aludžių, nėr nei girtuoklybės.

Herrinietis.

Waukegan, Ill.

Vietinės lietuvių parapijos bažnyčioj Rugpiučio 29 d. buvo šv. Baltramiejaus atlaidai, Į atlaidus pribuvo iš kitur kunigai: iš Chicago gerb. kun. M. Kraučunas, šv. Jurgio K. parapijos klebonas ir gerb. kun. E. Stefanaviče, Apveizdos Dievo parapijos klebonas, taippat iš Chicago. Pirmasias Mišias laikė kun. M. Kraučunas, antrasias vietinis klebonas, kun. Staškeviče, o trečiasias kun. Stefanaviče. Po sumai gražų pamokslą pasakė kun. Kraučunas. Garbus pamokslininkas labai graudingai šaukė vietinius lietuvius pagrįšti iš paklydimo ant išganingo kelio, pasitraukti šalin nuo neteisingų pranašų, kurie liepia šiaušties prieš dvasišką valdžią, ypatingai prieš vietinį kleboną...

Per mišias ir pamokslą bažnyčioje buvo tik keli asmenįs, mat parapijonų nutarta n'eiti bažnyčion ir neduoti jokio užlaikymo.

Liudnas labai apsireiškimas, kad lietuviai tikyboje taip daug atšala.

Reporteris.

Portgrifit, Pa.

Šitas neperdaug mažas kaimelis, bet žmonių apsišvietusių visai mažai. Čia daugiausia gyvena slavokai ir ungarai, lietuvių taippat nemažas burelis. Vietiniai lietuviai tamsųs ir bijanti apšvietimo. Savo prigimtą kalba mina kojom, pratinasi kalbėti ungariškai ir bijos savo kalboj ištarti žodį, manydami, kad jie bus pajuokti už tą "mužikišką" kalbą. Ar-gi ne peiktinas toksai pasielgimas. Negaliu visiems be skirtumo užmesti tos ydos, tečiau sakau, kad daugumas mųsų brolių panašiai elgiasi.

Darbai čia labai silpni, dirbama 2 — 3 dienos į savaitę. Laukiama laikų pasitaisymo, nes ir kitur pradeda darbai eiti smagiau. A.M.

Darbininkų Reikalai.

Iš kovos lauko.

Prekybos ir darbo departamentas iš Vašingtono atsiuntė Pittsburgan antrą savo delegatą Shell (valdininką nuo Ellis Island), kuriam liepta prisidėti prie tardymų prieš kompaniją "Pressed Steel Car Co." Shell sykiu su prokuratoriumi Hagland slaptingai tirinėja liudininkus, kurie pasakoja tiesiok negirdėtus daiktus prieš kompaniją "Pressed Steel Car Co." Tardymo komisija tankiai atlaiko konferencijas, kurių bėgis niekam nežinomas.

Pasklydęs tarp darbininkų gandas, kad trįs darbininkai dirbtuvėje nuo mušimo numirę ir jų lavonai nežinia kur nukimšta. Ar tai palaidota kur ant kiemo, ar įmesta tiesiok upėn. Prokuratorius sako, kad tasai dalykas turės išeiti eikštėn.

Kapitalistai ir jų valdininkai įpuolė didžiausian nusiminiman, kuomet imta energiškai jų pasielgimai tirinėti. Andai jie visi turėjo savo pasikalbėjimus. Regis nutarta visus darbininkus ant darbo priimti ir jų reikalavimus išpildyti, bile tik užtrinti tolimesnius tardymus. Jie nors tuo raminasi, kad kuomet pasibaigsiąs straikas, viskas pražusią ir jie nebusią patraukti atsakomybėn. Be to, kompanija paperkanti liudininkus, kad tik prieš aną neliudytų, o taippat grasinanti, bet darbininkai beveik visi liudiją už teisybę.

Kuone visi liudininkai vienodai tvirtina, kad dirbtuvėje darbininkai buvo terorizuojami ir su prievarta verčiami dirbti. Darbininkas G. Vogel išpažino, kad kuomet nesenai 300 darbininkų norėjo pervartus iš dirbtuvės išeiti, palei vartus su ginklais kompanijos privatiškieji policijantai jų neleido. Tą viską matė ir valstybės kazokai (konstabularai), bet jie nieko prieš tai nesakė.

Darbininkas Morderni tvirtina, kad darbininkus mušta, kuomet jie išalkę reikalavę nors šmotelio duonos. Kitas liudininkas Davis kalbėjo vostik girdžiamu, užkimusiu nuo vargo balsu apie belaisvę. Kuome jam liepta kalbėti garsiau, jis atsakė: "Jei jųs pereitumėte tokius pasibaisėtinus daiktus, kokius aš matęs ir kaip kentėjęs, beabejonės jųs negalėtumėte nei taip kalbėti".

Net garsusis straiklaužis iš Chicagos, J. Rackison, kuris, pagal jo prisipažinimo, jau 30 sykių buvęs įvairiose vietose straiklaužiu, tvirtina, kad panašių santikių anaiptol niekur nematęs. Jis sako, kad kompanijos valdininkai su darbininkais apsieidavę aršiau nei su keturkojais. Tie žmonės neturinti visiškai žmoniškų jausmų.

McKees Rocks jau atidaryta viešosios mokyklos, bet anų nelanko nei vienas vaikas. Vaikai ant mokyklos durių prikabino afišą su sekančiu parašu: "Męs vaikai taippat srtaikuojame". Ir vaikus priverčia straikuoti jų tėvų santikiai, kadangi stoka visiems valgio ir gyvenimų. Tai kur rupinties mokslu?

Valdininkai nutarė daryti tirinėjimus slaptingu budu, idant kapitalistai negalėtų terorizuoti liudininkų. Pasibaigus tardymams, bus įnešta teisman skundas netik prieš kompaniją, bet ir konstabularus, kurie nekaltus darbininkus su lazdomis daužė, sauvališkai darė kratas jų gyvenimuose.

Ligšiol dirbtuvėj dar randasi kelios dešimt straiklaužių. Regis jie iš tenai neišleidžiami.

Tardymo komisija andai darė kratą pačioj dirbtuvėj. Atvykęs iš Vašingtono detektyvas dirbtuvėje ieškojo nužudytų darbininkų lavonų. Ką jie tenai atrado, nežinia, nes tas viskas laikoma paslaptyj.

Dirbtuvėj visai jau nedirbama. Visi departamentai sustoję, kas reiškia, kad kompanija neturi pakaktinai straiklaužių. Ar kartais ji neims derėties dabar su straikeriais?

Vėliau iš McKees Rocks gautos žinios skamba, kad kompanija "Pressed Steel Car Co." su straikuojančiais darbininkais susitaikius. Ant kalno "Indian Mounts" atsibuvęs milžiniškas straikerių susirinkimas ir tame susirinkime kompanija išpildžius visus darbininkų reikalavimus ir vadinasi sutikus visus priimti ant darbo. 9 dieną šito mėnesio darbininkai sugrįžo į darbus, a straiko reikalas bus oficijališkai perbalsuota.

Kiekvienas pripažįsta, kad dabartinis darbininkų pergalėjimas paeina nuo straikerių solidariškumo ir aplinkinių gyventojų simpatijos. Kaip vietiniai, taip ir Pittsburgo gyventojai su savo simpatija vargšams darbininkams padėjo pergalėti didžiausius skriaudikus.

Pittsburgo dienraštis vardu "Pittsburg Leader" išpradžių vienas ėjo išvien su straikeriais ir aštriai kovojo prieš kapitalistų presą. Paskui tasai dienraštis privertė ir kitus laikraščius užsiimti straiko reikalais ir jo dauguma paklausė, kad pagalios kapitalistai persigandę net vieną savo senatorių pasiuntė Vašingtonan, idant jis tenai gintų plieno baronus prieš presą.

Taigi darbininkai po 8 savaičių straiko laimėjo ir gal dabar tenai nebus taip gyvuliškai stumdomi, varginami ir skriaudžiami. Kadangi tie darbininkai susidėjo daugiausia iš ateivių, tatai amerikonai dabar persitikrino, kad pas juos esama didesnio solidariškumo, nei pas amerikonus. Kapitalistai nors straikerius ateivius persekiojo, užpiudė juos Pennsylvanijes kazokais, išliejo jų kraują, vienok ateiviai išlaikė ir dabar galėdžiaugties.

Prarijo varlę.

Wichita, Kan. Nekoksai dailidė Arthur Valentine gerdamas vandenį prarijo mažą varliukę, kuri jo skilvyj buvo apsigyvenus ir pradėjus jam skaudžiai kenkti. Valentine andai pradėjęs vemti ir išvėmęs suaugusią gyvą varlę. Jis sako, kad tą varliukę regis prieš porą metų prarijęs, kadangi ištisą tą laiką jautęs skilvyj nesmagumus, o retkarčiais didelius sopulius.

AMERIKOS ŽINIOS.

Selmų padėjimas.

Washington, D. C. Žemdarbystės departamentas andai apskelbė žinias apie vidutinišką kukuruzų surinkimą ligi Rugsėjo 1 dienai š.m. Vidutiniškai išneša 74.6 nuošimčius prieš 79.1 tą pačią dieną pereituose metuose. Vidutiniškasis vasarinių kviečių surinkimas viršui minėtose dienose persistato procentuose 88.6 ir 77.6.

Žemiau parodyta procentai kukuruzų šiemet ir pernai surinktų atskiriose valstybėse:

Illinois	84—72
Iowa	79—80
Texas	55—85
Missouri	68—72
Nebraska	68—82
Kansas	57—72
Oklahoma	42—78
Indiana	91—69
Georgia	88—84
Ohio	87—82
Kentucky	83—80
Tennessee	73—84
Alabama	76—84
North Carolina	79—84
Arkansas	65—80
Mississippi	69—87
Louisiana	77—86
South Carolina	82—81
South Dakota	90—88
Virginia	75—89

Vasarinių kviečių surinkimas tuo pačiu laiku:

North Dakota	85—75
Minnesota	92—84
South Dakota	88—83
Washington	90—55

Tatai pasirodo, kad šiemet uždėrėjimai yra pasekmingesni už pernykščius metus.

Norima taupyti.

Beverly, Mass. Amerikos Valstybių generališkas postmeisteris Hitchcock andai turėjo ilgoką konferenciją su prezidentu Taft. Kadangi krasų departamente nuolatos buna deficitas, tatai postmeisteris mano sumažinti savo departamentui išlaidas. Jis prezidentui apreiškęs, kad nepriteklius už pereitus metus, kurie pasibaigę Birželio 30 d., išnešąs 20.000.000 dol. Tai didžiausias krasų departamente nepriteklius, kokis kada tik buvęs, kadangi pirmesniais metais buta deficito tik 16.000.000 dol.

To visko priežastimi yra padidinimas skaitliaus krasų valdviečių. Tatai postmeisteris ims dabar savo departamentą giliau studijuoti ir kaip galima mažįs išlaidas. Jo nuomone, krasų departamentas privaląs turėti įplaukas, bet ne nepriteklius.

Tėvo meilė.

Nyak, Mont. Farmerys James Doolittle vieną rytmetį palei savo namus išgirdo savo 4 metų mergaitės rėksmą ir nubėgo ton pusėn pažiurėti, kas atsitiko. Pamatė pilką didelį luokį, kuris dantyse vilko jo rėkiančią mergaitę. Tada Doolittle užsėdo ant arklio ir leidosi paskui luokį. Arklys pamatęs luokį pasibaidė ir farmerys krizdamas nusilaužė koją, taip kad negalėjo suvartoti ginklo. Luokis, pamatęs besiraičiojantį farmerį, paleido vaiką, o tuojaus puolėsi ant beginklio farmerio ir jį suplėšė. Luokis, atlikęs savo darbą, nuėjo sau pamiršęs ir pamestą mergaitę, kuri liko sveika apart kelių įdrėskimų.

Taigi tėvas, pašvęsdamas savo gyvybę, išgelbėjo savo vaiką.

Prašalinta 100 studentų.

Denver, Colo. Čionai už gimę dideli nesutikimai tarp mokyklų tarybos ir aukštesnių mokyklų principalų o studentų. Profesoriai pas studentus pareikalavo, idant jie sudėtų raštu prižadėjimą, kad neprigulėsią prie jokių slaptingų draugijų "Fraternities" ir "Sororities", kokias savo tarpe įkurę ir kad tos draugijos tuojaus butų išrištos. Kadangi studentai to reikalavimo nenorėjo išpildyti, tatai 100 jų tuojaus iš mokyklų prašalinta, o paskui anuos dar daugumai bus liepta apleisti mokyklas. Prašalinti studentai — vaikai įžymesnių piliečių, dėlto dabar norima prieš profesorius gauti "injunction" ir tas visas reikalas turės atsidurti į teismus, kurie ir nuspręs galutinai, ar studentams leidžiama turėti slaptingas draugijas, ar ne. O juk studentai visuose didesniuose miestuose turi panašias draugijas.

Marso fotografijos.

San Francisco, Cal. Andai į čionai atkako saujalė mokslinčių, kurie nutraukę daug fotografijų nuo planetos Marso su specijališkais aparatais. Fotografijos imta esant ant kalno Mt. Whitney, kur pastatydinta observatorija ir pritaisyta fotografijų nuėmimui aparatai. Fotografijos imta, kuomet Marsas buvęs arčiausia žemės ir nei kokia planeta neuždengtas. Toksai patogus fotografijų nutraukimui laikas atsitinka tik kas penkiolikti metai, tatai tuo šiemet ir pasinaudota. Sakoma, kad dabar iš nuimtų fotografijų bus galima pažinti, ar ant Marso bent kokia gyvybė atsiranda, ar visai gal tenai nieko nėra, kaip kad ant mėnulio, kur vandens visai išnykę. Mokslinčiams dabar vėl bus pakaktinai darbo.

Dirvos apgavikai areštuota.

New York. Federališkas maršalkas Henkel tomis dienomis areštavo W. Sully, Fr Well, R. Ireland ir W. Dally, kurie neteisingai valstybėje Wyoming prisisavinę valdiškos dirvos 60.000 akrų. Tos žemės viduryj esama daug anglies, tatai ji ir kainuojama gana aukštai. Areštuoti tuo tarpu paleista, sudėjus kiekvienam po 5.000 dol. kaucijos. Sakoma dar bus ir daugiau areštuota tų spekuliantų. Mat jie valdžiai pakišę kelius šimtus asmenų, buk jos norinčios tos dirvos dalelių ir kuomet tenai valdžia žemę perstatytoms asmenims paskirstė, jie prisisavino ir laikė kaipo nuosavybę. Tokiu budu jau daug žemės pavogta.

Minnesote verguvė.

Minneapolis, Minn. Emigracijos departamento vieuas sąnarys, John Clifton Elder, susekęs toj valstybėj darbininkų verguvę, kas pagimdė visur plačią sensaciją. Verguvė tenai esanti miškuose ir tartokuose ir tenaitinės valdžios buvo toleruojama, ko nežinojęs pats valstybės gubernatorius. Kompanijos darbininkams mažai užmoką ir duodą labai prastą valgį, o kuomet kuris stengiasi paspręsti, toksai tuojau mušamas arba areštuojamas ir teismai pasmerkią darbininką "drąsuolį" kalėjiman. Tenai daugiausia dirbą ateiviai.

Darbininkų šventė.

San Francisco, Cal. Čionai darbininkų dienoj į 50.000 darbininkų iš įvairių darbo šakų dalyvavę ėjime ir manifestacijose. Kituose pramonės miestuose taippat tukstančiai darbininkų turėjo parodas. Chicagoj šiemet ėjime dalyvauta mažiau darbininkų už pirmbuvusius metus. Tą viską daro nesutikimai tarp pačių darbininkų.

Savaitinis Kalendorius

Rugsėjis 1909.

16 k. Ciprijono vysk.
17 p. Penk. op. šv. Pranc.
18 s. Juozapo Kop. išp.
19 N. Januarijaus vysk.
20 p. Faustinos panos.
21 u. Mateušo apašt.
22 s. Mauricijaus kank.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Universiteto Yale profesorius, Jroin Fischer, parašė brošiurą antgalviu "Tautos gyvybės spėka", kurią išleido savo lėšomis pati Vašingtono valdžia. Tasai veikalėlio turinys paremtas ant ilgų metų studijų. Profesorius išparodo, jog iš 85 milijonų gyventojų, apsigyvenusių Junktinese Amerikos Valstybese, trįs milijonai nuolatos sergą. Mokslininkas net skaitlinėmis išrodė, kiek nuo to tauta turinti kas metai nuostolių. Ir taip: šiltinė (tifus) per metus prarįja $350.000, o geltonasis drugys $100.000. Tatai jei tų ligų nebutų, o išleidžiami pinigai but sunaudoti kitkam, profesorius sako, kad tais pinigais but galima atmokėti visos viešpatystės skolos, iškasti Panamos perkasas ir padirbdinti milžiniškiausias laivynas.

* * *

Profesorius tas skaitlines tyčia pažymi, idant tuo nurodyti platesniems piliečių rateliams, jog sanitariški pataisymai yra neatbutini. Jei Jungtinių Valstybių gyventojai — rašo profesorius — stengtųsi prisilaikyti sanitariškų reikalavimų, tai bėgyj 25 metų jie nežinotų, kas yra džiova, šiltinė, arba geltonasis drugys. Suprantamas dalykas, tuokart upėse vanduo turėtų but apdraustas nuo įvairių nešvarybių musės ir uodai, kaipo išnešiotojai visokių ligų, turėtų but naikinama, o ir pelkės džiovinamos. Ir tie laikai, pasak profesoriaus, artinasi.

* * *

American Federation of Labor prezidentas, Samuel Gompers, neturi absoliutiškai niekur pasisekimo, neturi laimės! Darbininkų sąjungų kongrese, Paryžiuje, jisai gavęs leidimą kalbėti ir kongreso atstovams apreiškęs, kad Amerikos darbininkų sąjungos (organizacijos) negalinčios prisijungti prie tarptautiškos darbininkų sąjungos ir pasiduoti valdžiai žmonių, neturinčių supratimo apie Amerikos santikius. Vienok nežiurint to, esą, Amerikos darbininkai simpatizuojanti tarptautiškajai darbininkų sąjungai ir norėtų prie jos prigulėti, jei tos sąjungos valdyba nelaužytų kitų kraštų darbininkų neprigulmybės ir paliktų jiems savo kraštuose visokią savyvaldą.

* * *

Toksai Gomperso viešas išsireiškimas Europos darbininkų organizacijų atstovus labai neužganėdino ir sukėlė nemažą trukšmą. Vienas atstovų iš Austrijos tuojaus Gompersui atsakė: "Manėme, kad tamsta į čion atkakai kaipo Amerikos darbininkų atstovas, o tuo tarpu rodosi, kad tamsta čia esi tik, kaipo Samuel Gompers. Tamstos pažiuros asmeniškos ir mums visai abejotinos. Amerikos vienok darbininkai laikui bėgant persitikrįs, kad dabartinė jų pastova negali ilgai tęsties ir tik jiems prisijungus prie tarptautiškos sąjungos apturės spėkas ir įtekmę".

* * *

Tatai Gompers visai suklydo ir niekus pasakė, aiškindamas apie kitoniškesnius Amerikos darbininkų santikius, kadangi dabar Europos darbininkai mano, jog Amerikos darbininkas turįs sau ypatingas teises, kurių netektų, prigulėdamas prie tarptautiškosios sąjungos. Dėl to taigi kongreso atstovai ir sukėlė trukšmą, išgirdę Gomperso žodžius. Darbininko jausmai kadangi neikados nebuna taip daug užgauti, kuomet jis girdi, kad jo draugas ima daugiau už jį aukštinties. Pagaliau nieko nėra negalimo, kad Amerikos darbininkų organizacijos neprisijungtų kuomet nors prie tarptautiškosios sąjungos. Kapitalas juk turi budą tarptautišką, tatai ir darbas privalo sekti jo pėdomis.

* * *

Dr. Cook atrado šiaurinį žemgalį ir toji žinia pasklydo tuojaus visame pasaulyj. Praslinkus penkioms dienoms iš šiaurių atsiliepė garsus keliauninkas Peary, kuris taippat pasauliui pranešė apie to paties žemgalio atradimą. Cook jau iškilmingai visur priimta, apdovanota medoliais, kaipo garsiausias šitos epokos vyras, kad tuo tarpu Peary, dar iš šiaurių keliaudamas, užgina, kad jis ant žemgalio neradęs nei kokių Cooko paliktų ženklų, tatai Cook visai meluoją.

* * *

Katras dabar įjdviejų meluoja, tai kiba tik išaiškįs mokslininkai, ištyrę įjdviejų priparodymus, bet vis-gi daugiau pasaulis nusitiki keliauninkui Peary, kuris jau ne sykį šiauriuose atšalęs nosį ir ausis, o Cook galėjęs šeip sau paleisti sensacijas. Kas kada kur bus, vienok Cook jau išgerbtas, kaipo pirmutinis. Vėl gal but, kad ir abudu teisybę kalba.

* * *

New Yorko dienraštis "World" praneša įdomią žinutę. Bėdinas ir mažo mokslo vyrukas lietuvis, Juozas Sutkaitis, gyvendamas Naugatuck, Conn., išradęs amžinai judančios spėkos mašiną, ty. tokią kuri nuolatos juda ir be garo, ir be vandens, ir be elektros. Mašinukės aparato mechanizmas taip gudriai sutaisyta, kad ligšiol nei vienas mokslininkas negalėjęs to sugalvoti. Sutkaitis 35 metų senas ir 4 metai gyvenąs Amerikoj.

* * *

Amerikos lietuviai labai duosnųs. Bile kas kur sudejavo, bile kas paprašė aukų, tuojaus Amerikos "pirmeiviai" galvatrukčiais renka aukas, nepaisant net, kam tos aukos bus sunaudotos. Štai ir dabar matome "Darbin. V." renkama aukos nekokiam Jurgelioniui, kuris kitados rėdęs Škotijos "Rankpelnį", o dabar sumanęs keliauti į Ameriką ir ieškoti sau lengvesnės duonutės. Tokiomis aukomis ir dar neužmatomiems tikslams skriaudžiama tik visuomenė.

* * *

S.L.A. kilo trukšmas panaikinus visuotinąjį balsavimą 24 seime. Dauguma kuopų tuo seimo nutarimu labai neužsiganėdinę. "Darb. V." atspausdinta keliolikos kuopų atsišaukimas į S.L.A. sąnarius, kadangi locname organe su tokiais dalykais neprieinama. Atsišaukime sakoma, kad jei tasai visuotinasis balsavimas nebreikalingas, tatai tegul jis bus panaikintas arba priimtas taippat visuotinuoju balsavimu, bet ne seimo, kurian susivažiuoją — pasak S.L.A. prezidento Živatkausko — vieni politikieriai.

* * *

"Vien. Liet." skaitome: Šiemet sukako 20 metų, kaip Amerikoj sulošta pirmasis lietuvių kalboje teatras. Buvo tai juokingas farsas, kuris dar ir dabar rankraštyje tebyra parašytas p. Turskio, tuolaikinio "V. L." redaktoriaus. Veikalėlis vadinasi: Be sumnenes, arba kaip tai einasi ant svieto". Sulošta buvo 1889 m. Gruodžio 31 d., Plymouth'e, Pa.

* * *

Kauno "Vienybė" rašo: "Teresa Kobilinskaitė apturėjo nuo Kauno gubernatoriaus sutikimą išleidinėti Kaune vieną kartą į mėnesį laikraštį lietuvių kalboje "Lietuvaitė". Tasai laikraštis bus pavestas Lietuvos moterų reikalams. — Viera Liglinaitė ir-gi apturėjo gubernatoriaus leidimą išleidinėti Kaune juokų laikraštį "Garnys" — vieną syk į mėnesį.

* * *

Peterburge gauta žinia, kad Londone miręs seniausias ir vyriausias rusų anarchistų vadas, gana mokytas vyras, kunigaikštis Krapotkin.

Reikalingas Amerikos lietuviškų laikraščių leidėjų ir redaktorių suvažiavimas.

Amerikoj daug leidžiama lietuviškų laikraščių, bet jų leidėjai ir redaktoriai neturi savo tarpe jokios santarvės, neturi sąjungos, nelaiko suvažiavimų, nepasikalba apie savo bendrus reikalus. Kiekvienas dirba savarankiškai. O juk leidėjų ir redaktorių susiartinimas iš daugumos atžvilgių yra labai reikalingas. Kaip kiti vertelgos turi savo bendrus suvažiavimus ir pasikalbėjimus, taippat ir laikraščių leidėjams ir redaktoriams tas neatbutinai reikalinga.

Seniau daug sykių buvo pakelta klausimas per nekurius laikraščius, kad padaryti redakcijų atstovų suvažiavimas. Toksai suvažiavimo užmanymas buvo labai neaiškus, nes redakcijų atstovų gali but įvairios rųšies.

Męs taigi dabar užmanome leidėjų ir redaktorių suvažiavimą, nes Amerikoje prie lietuviškų laikraščių leidėjai bendrai dirba su redaktoriais ir visuomet leidėjai atsako už savo redaktorių darbus.

Tatai suvažiavimas reikalingas tuojaus, kadangi jei šis užmanymas turėtų žlugti, tuokart vargiai kada nors butų galima tas įvykdinti.

Reikalų yra aibė, kuriuos suvažiavimas gali išskleisti ir apie juos plačiau pakalbėti.

Pav. imsime nors korespondencijų sutvarkymą. Kiek tai išeina visokių nesusipratimų, ermyderių ir net skundų už tas mųsų laikraščiuose spauzdinamas korespondencijas. Laikraščiams reikia ištikimų korespondentų, tokių, kurie su savo raštais redakcijų netrauktų atsakomybėn, kurie netemptų už bile niekus ir nebreikalingai teisman. Šiandie-gi bile vienas koks juodašimtis, turėdamas ant redakcijos piktumą, surašo melus, prisiekavodamas, kaipo skaitytojas, kad tai teisybė, prašo redakcijos atpauzdinti laikraštyj. Redakcija-gi, negalėdama žinoti, kur teisybė, o kur melas, o juk jai žinios reikalingos, atspauzdina, nusitikėdama savo skaitytojo žodžiais. Paskui tas pat "korespondentas" atlošia provokatoriaus rolę ir už melus redakciją traukia atsakomybėn. Tas dalykas labai svarbus, leidėjams bendrai reikia ginties nuo tų provokatorių–juodašimčių.

Reikėtų sutvarkyti apgarsinimai, kurie visuomenei daro blėdį.

Reikėtų sutvarkyti agentai, kurių dauguma redakcijas skriaudžia.

Ir daug daugiau panašų aniems reikalų randasi bendram apkalbėjimui.

Pertat skelbiame tą užmanymą ir prašome tuojau per laikraščius apkalbėti ir paskirti dieną ir vietą tam suvažiavimui.

"Kataliko" Redakcija.

Kieno pareiga?

Visados darbas yra pasekmingesnis ir vaisingesnis, jei jis yra atliekamas asmens, turinčio pašaukimą ir laikančio sau už pareigą dirbti tą darbą ne tiek sau, kiek savo artymui. Be to reikia žinoti, kad kalvis negali atlikti pareigos dailidės, o dailidė kalvio. Ir kada atsiranda tarpe mųsų baigiantieji žemesnę ar aukštesnę mokslo šaką, tada męs lengvai patėmijame pas juos tvirtesnį ar silpnesnį talentą atlikimui savo užduočių arba pareigų. Turintieji tvirtesnį pašaukimą, arba daugiau dvasiškų spėkų, įvykdina greičiau savo užduotis žmonių gyveniman ir greičiau atneša dvasišką naudą savo artymui. Silpnesnieji atsilieka truputį, bet kaip vieni, taip ir kiti žengia priekyn ir rodo žmonėms kelią prie tobulybės, prie pažinimo savęs ir savo artymo. Kas reiškia, kad žmogus stengiasi pažinti kuom jis esąs tarpe kitų sutvėrimų, kokie randasi ant mųsų žemės. Nuvokia, kaip valdyti save, kaip neleisti plėtoties savyj blogiems pageidimams, pergalėti savo valią, kuri tankiai pakrypsta blogon pusėn ir dorą žmogų padaro ištvirkėliu, paleistuviu, girtuokliu ir tt.

Iš tarpo tų, kurie turi kokią nors progą nenumarinti savyj savo pašaukimo, bet gali eiti mokyklon, tobulinti savo protą ir, paskiau subrendus, dirbti savo artymo naudai, paimkime nors kunigus, savo dvasiškius.

Kunigai, turinti pašaukimą mokyti savo artymus doros, nors mažiau ar daugiau mokyti, bet visgi turi pasisekimą savo darbe, jei tik dirba su pasiryžimu ir pildo savo pareigas, mokina žmones vientik doros ir meilės, ir veda keliu išganymo. Visados stengiasi užstoti kelią blogiems palinkimams, kurie lyg nuodai apsiaučia neapšviestųjų smegenis ir pastumia juos ant žemiausio laipsnio fiziškose, dvasiškose ir morališkose spėkose. Be to, jei paimtumėm ir sulygintumėm mokslo pasekmes, kokias apturi doros mokytojai — tai visados pamatytumėm, jog kunigai apturi didesnes ir dėlto tik, kad jiems yra geriausia proga prieiti prie tamsiųjų minios ir aną apšviesti.

Męs negalime neikados užmiršti to civilizacijos milžino — Krikščionybės, geriausiai persitikrindami, jog kur tik greičiau išsiplatino krikščionybė, ten greičiau pakilo ir kultura. Tos visos tautos, kurios pirmiau priėmė krikščionybę, šiandie vadinamos civilizuotomis tautomis. Pasirodo, kad kurioje valstijoje daugiau buvo įsikurusių Kristaus avinyčių (bažnyčių) ir Jo piemenų, toje valstijoje žmonės turėjo progą semti tyrą, dorą mokslą ir palikti stipriais, galingais, eiti doros ir sveiko mokslo keliu. Ypatingai, kurios tautos turėjo pasišventusius, ty. tikrai atliekančius savo pareigas arba užduotis, kunigus, tenai praplyto mokslas it saulės šviesa. Negalime ne kaip pasakyti, jog šiandie yra nereikalingi viršui paminėti piemens — lygiai taip, kaip negalima tvirtinti, jog šiandie žmonės yra ant toli nušokę moksle, doroje nuo tų žmonių, kurie gyveno vos prasidėjus platinties Kristaus mokslui. Reikia turėti nuovoką, kad tokie mokintojai, ty. Kristaus piemens yra dar daugiau reikalingesni šiandie, nei seniau ir dėlto-gi, kad šiandie žmonės yra toliau nupuolę doroje, nei kad buvo du tukstančiu metų atgal. Pavyzdžiui nors paimkime didžiausią klaną nedorybių, į kurį mųsų žmonės taip net su pasišventimu brenda — girtuoklystę, o staigiai galėsime sulyginti šių ir anų laikų žmones.

Girtuoklystė, tai yra meilietė viešnia, kuri taip nekaltai moka prisiglamonėti prie kiekvieno, ty. jauno, seno, vedusio, ar nevedusio, kad sugriauja kiekvieno likimą ir visą buitį. Reiškia, kad jaunam atima energiją, norą prie gerų palinkimų, o senam arba vedusiam sugriauja seimyniską gyvenimą, o tokių žmonių vaisiai yra neprieteliais besivystančiai naujai dorai gentkartei. Užtai-gi viršui paminėta pareiga turi buti su didžiausiu pasišventimu atliekama kunigų. Dalykas tame, kad kunigai turi geriausius kelius prieiti prie žmonių, kaipo turinti tam tikras teises ir įstaigas, kuriose susirinkusiems viešai gali išaiškinti blogas ir geras puses visokių apsireiškimų pas žmones.

Turiu tiesiok pasakyti, jog kiekvienas priverstas net nusistebėti iš nekurių kunigų darbštumo, kurie netik mokina žmones doros, bet ir svietiškojo mokslo, kiekvieną asmenį užveda ant laimingojo kelio. Pavyzdin, kaip daugumas kunigų įsteigia parapijines mokyklas; nor jos ne visos yra atsakančiomis priaugančiųjų kartai, bet tai tik dėl stokos mokytojų, kas neikiek nepažemina gero darbo garbaus įsteigtojo, bet kiekvieną priverčia ištarti už tai ačių. O ypatingai atmenant, kad męs šiandie negalime surasti kitokio geresnio budo įsteigimo mokyklų. Męs galime šaukti kuodaugiausiai, tai vis nieko negelbės ir žmonės neatkreips domumo į mus, bet jei tuo užsiimtų kunigai, tada beabejonės žmonės jų paklausytų ir jie susivieniję atliktų svarbiausį darbą sau ir savo artymui. Idant tikrai parodyti, jog jau męs turime viršui minėtu budu įsteigtas mokyklas, paimkime pavyzdžiui vieną geriausiųjų Amerikoje lietuviškų parapijos mokyklų, įsteigtą burelio darbščių, nekrupčiojančių Chicagos lietuvių ir jų gerbiamojo, darbštaus vadovo kunigo Kraučuno. Bet.. sunku, nors butų ir geriausi užmanymai, jei atsiranda nesubrendėliai, kurie ir geriausią darbą mina po kojų. Štai paimkime mųsų socijalistus, kurie nieko nežinodami apie socijalizmo teoriją, bet tiki perskaitę keletą brošurėlių, duoda pilną valią savo sumišusiam "didvyriškam" protui ir griauja viską, kas yra jau pastatyta, patįs nenuvokdami nei kaip pradėti statyti ką-nors naujo. Nesupranta nabagėliai, kad visa civilizacija užgimė per krikščionybę ir ji pirmyn žengdama pergalėjo savo priešus, budama pati jau nutė, — platino šviesą ir mynė tamsą, tai beabejonės reikia tikėti, kad šiandie lengvai pergalės ir likusius priešus. Be to, jei krikščionybei viešpataujant taip aukštai pakilo mokslas, tai reiškia nenupuolė, kaip nekurie sau persistato, tatai aiškus dalykas, kad ir toliau tas pats bus ir nei vienas neturi nusigąsti tuštagalvių, kurie sako, buk nereikalingos bažnyčios ir jų mokyklos, išguldančios doros principus. Jos buvo reikalingos ir bus kol žmonės gims nemokytais ir reikalaus sau mokslo.

Negalima nepatėmyti ir kitų darbštesniųjų kunigų (šiame straipsnyje vientik ir kalbu apie kunigus), kaip štai pačioj Chicagoj gerbiamojo kunigo Steponavičiaus, arba Ambrozaičio, kurie taip-gi daug darbuojasi žmonių labui ir visų yra gerbiami. O kur mųsų garbus kun. Žilinskas ir kiti? Užtiesą ant klausimo: "Kieno pareiga?" — trumpai galima atsakyti — kad didžiausia pareiga dirbti ir šviesti tamsius žmones, tai kunigų; tiktai su didžiausia pasarga, kad ne visų, ty. ne tų, kurie nieko nesirupina žmonių likimu, savo brolius skriaudžia. Pastaruosius kunigus, kaip pats, taip ir kiti negerbiam ir negerbsim ir turim visados mokėti atskirti grudus nuo pelų ir spręsti, katrie švaresni. Atminkim visados pripažinti tik tam garbę, katras ją užsitarnauja; laikykime tik tą geru, katras yra juo; mylėkime ir aukštinkime tik tuos, katrie dirba su mumis ir atlieka savo užduotis, pareigas; bet! negerbkime to, katras neužsitarnavęs; nelaikykime geru to katras yra blogu; neaukštinkime ir nemylėkime to, katras neatlieka savo pareigų, ty. nedirba, dykauja ir tik žmones išnaudoja. Pažinkime, kas yra geras, o kas blogas.

K. Šeštokas.

Šv. Teresės Bažnyčia su Ašmenos Vartų koplyčia Vilniuje.

Šventos Teresės Bažnyčią įsteigė 1646 metais Stepas Krištopas Pacas Lietuvių kunigaikštystės pakancleris ir Stepas ir Ignacas Dubovičiai Vilniaus bulmistrai (miesto galvos). Steigta Bažnyčia tėvų Karmalitų Basųjų vienuolijai. Yra tai viena iš dailesniųjų Bažnyčių Vilniuje. Iš dešinėsės pusės 1783 metais pristatyta Viešpaties koplyčia. Koplyčios vidurys papuoštas paveikslėliais, perstatančiais Viešpaties Jezaus kančią. Ant altoriaus stovi iš gipso šv. Elenos stovyla.

Bažnyčioje taip-pat yra dailių didelių paveikslų, tarp kurių 12 mastų ilgio ir 5 pločio šv. Teresės sužeistos širdies paveikslas. Iš dešinės pusės šie altoriai: šv. Juozapo, šv. Mykolo Arkaniolo ir šv. Jono "Nepomuceno", iš kairės pusės: Panos Švenč. Škapliernos, šv. Jono nuo kryžiaus, šv. Petro apaštalo, Dievo Apveizdos ir Viešpaties Jezaus. 1857 metais kun. klebono Zaleskio rupesniu Bažnyčia panaujinta ir papuošta.

Prie šv. Teresės Bažnyčios ant gatvės vartų yra koplyčia, su stebuklinguoju Dievo Motinos paveikslu. Iš tolimiausių ne tik Lietuvos, bet ir iš visų Rusijos kampų plaukia čia nelaimingieji ir ligonįs, atsiduodami Švenčiausios Panelės Globai, o Ji visiems Savo gausias malones suteikia. Visi maldininkai, kurie atkeliauja Vilniun apvaikščioti Kalvarijoje Viešpaties Jezaus Kelio Kančias, savo maldas visuomet pradeda ir užbaigia prie stebuklingojo Švenč. Panelės paveikslo Ašmenos Vartų Koplyčioje.

Prieš 4 ar 5 šimtus metų Vilniaus miestas buvo apsuptas aukšta muro siena su penkeriais vartais, vedančiais į miestą. Tarp jų buvo ir šie vartai, kurie tais laikais vadinosi "Medininkų" vartais. Šie vartai taip vadinosi nuo to, kad per juos ėjo kelias į Medininkus, kur buvo Lietuvos Kunigaikščių stipri pilis. Ties tais vartais sienos įlankoje buvo įmurytas Panelės Švenč. paveikslas. 1671 metais ant tų vartų pastatyta medinė koplyčia, kur paveikslas ir buvo perkeltas. 1715 metais koplyčia sudegė, o paveikslas buvo perneštas į šv. Teresės Bažnyčią, kur paveikslas ir išbuvo iki 1829 metų, kuomet buvo ant vartų pastatyta muro koplyčia. Koplyčioje yra įtaisyti tam tikri nedideli vargonai, kuriais per mišias čia vargonuojama. Paveikslas dabar papuoštas gausiai padovanotu auksu ir sidabru.

Šiandien koplyčia vadinama Ašmenos Vartų koplyčia, nes per šiuos vartus kelias eina į Ašmenos miestelį. Lenkai žodį "ašmuo" išvertė į "ostry", o per tai ir pačią koplyčią jie vadina "Ostra Brama". Lietuviai dar vadina koplyčią "Aštriu Bromu", "Aušros Vartais" ir kit.

1812 metais šv. Teresės Bažnyčia daug nukentėjo nuo prancuzų kareivių, kurie Bažnyčioje su gyvuliais buvo apsistoję: sudaužė altorius, paveikslus supiaustė ir šiaip daug senesniųjų stovylų sunaikino. Vėliau kun. Przyckis, Karmelitų vienuolijos perdėtinis, vėl Bažnyčią sutaisė, o paveikslus naujus parupino.

S. L. R. K. A. REIKALUOSE.

ADRESAI CENTRO VALDYBOS S. L. R. K. AMERIKOJE.

Kun. S. Pautienius, prezid.
P. O. Girardville, Pa.

Jonas Rikteraitis, vice-prez.,
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Kaz. Krušinskas, sekret.
324 So. 1st St.,
Brooklyn, N. Y.

Gabris Laibinis, išdininkas,
P. O. Box 135
Duryea, Pa.

Kasos globėjai:

Jonas Vieraitis,
107 So. Harding St.,
Worcester, Mass.

Kazys Vaškevičia,
186 Jefferson St.,
Newark, N. J.

Kun. V. Vizgirda, knygius,
190 So. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. V. Štaknevičia, dvas. vad.
207 Adams St.,
Newark, N. J.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. R. KATALIKU AMERIKOJE.

St. Anučauskis — Prz.
1641 W. 46 St.

Aug. Saldukas — Sekr.
4715 S. Wood St.

St. Marcinkevičia — Kasier.
1643 W. 46 St.

VYRIAUSYBE 15 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. CHICAGO, ILL.

Jul. Dychaviče — Prez.
882 — 32 nd St.

Iz. Nausieda — Kasier.
917 — 33-rd St.

Kaz. Lamsargis — Sekr.
4735 S. Hermitage ave.

1-MOS KUOPOS S. L. R. K. A. VYRIAUSYBE, EDWARDSVILLE, PA.

S. Paukštis, prezid.
Russell St.

S. Tamulis, kasierius,
100 Hill Side Ave.

J. Kučinskas, sekretorius,
238 Clocum Ave.,
Kingston, Pa.

VYRIAUSYBE 86 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. NEWARK, N. J.

K. Vaškeviče — Pirm.
186 Jefferson St.

A. Radzeviče — Rašt.
194 New York ave.

P. Pranis — Išdin.
81 Warwick St.

Trumpa peržvalga.

"Kataliko" 35 numeryj Chicagos kuopų 24 seimo 7 delegatai pagarsino protestą prieš SLRKA. Centro valdybą už sauvaliavimą ir prašė tą protestą paremti visoms kitoms kuopoms, bet ligšiol iš kuopų per "Kataliką" nematoma jokio pritarimo, nei pasipriešinimo. Girdima, kad kuopos laukia savo bertaininių susirinkimų, kadangi extra susirinkimai jau nusibodo, o tuokart tasai svarbus delegatų protestas bus apsvarstyta. Kuopų viršaičiai tegul dabar savo reikalais rupinasi, nes paskui gali but vėlu, kuomet suirs organizacija ir ims džiuti išdas.

Susiv. sąnarys "Katalike" (No. 36) klausė ir labai gražiai prašė p. Vieraičio paaiškinti, kokiu budu "Žv." nemokėta viso tik $88.23, jei pereito seimo protokole pasakyta, kad Susivienijimas "Žv." pasiliko kaltas kol knygos nebus peržiurėtos $597.12. Išdo globėjas, p. Vieraitis tylį. Ar kartais Centro valdyba nebus išmokėjus "Žv." pinigų be knygų peržiurėjimo. Juk kas tylį, tas prie kaltybės prisipažįsta. Laukiama tame dalyke paaiškinimo netik p. Vieraičio, bet ir visos Centro valdybos. Tas svarbus dalykas ir kuopos tą privalo turėti savo omenyj.

Dauguma sąnarių per "Kataliką" ir net per tą pačią "Žv." reikalavo pas Centro valdybą pagarsinti viešai ir ištisai visus kuopų įnešimus, kurie seime paglemšta ir sumesta ragažėn. Centro valdyba bet ant tų reikalavimų pa silieka vis dar kurčia, ir laukia, kol tas varu pas ją nebus pareikalauta. Regis valdybai labai daug rupi Susivienijimo gerovė, jei sąnarių reikalavimams taip užgana daroma.

Senasis Susivienijimo kasierius K. Radzeviče, išdą pavesdamas naujai išrinktam kasieriui pasiliko sau 770 dol. ir 88 centus, kaipo lėšas, kokias išleido tiek metų kasieraudamas. Kasierius algos neėmė, bet pasiliko, kas jam tikrai priguli. Ir už tai dabar ant jo šaukiama ir staugiama vilko balsais. Kad "Žvaigždė" kas metai tukstančius veltui glemžė, tai visi tylėjo, o ir dabar retas kuris atsiliepia, o kad žmogus pasiima tik savo lėšas, tai keliama gevaltas. Regis kasieriui buvo persuru klausyti užmetinėjimų, o vis be reikalo, jei apgarsino "Katalike" (No. 37) savo išlaidų sąskaitą. Trustai iš visuomenės išplėšia milijonus, vienok jie neapvaginami, bet sugriebk tu žmogus kur nors vieną nepadėtą centą, tuokart atsidursi, kur pipirai auga! Vyrai! daugiau teisybės, daugiau rimtumo!

Štai "Žv." 35 num. nekoksai p. Pustelninkas aimanuoja, kad Susiv. 102 kuopa visai mažai teturinti sąnarių. Girdi seniau kuopoj buvo 38 sąnariai, o dabar vostik 11. To sąnarių sumažėjimo priežastį atranda tame, kad Susivienijimas netekęs "Žv.". P. Pustelninkas taigi savo korespondenciją užbaigia sekančiais žodžiais:

"Aš manau, kad ir kitose kuopose nė ką geriau. Taigi, brangus redaktoriau, pagarsinkite šitą aprašymą "Žvaigždėje", kad Susivienijimo viršaičiai storotusi kokiu nors budu sugražinti organą "Žvaigždę", nes kitaip turės Susivienijimas žuti".

Tai kur jeremijada! Perskaitęs pulkš ant kelių ir ašarok! O-gi kaip! Tik ir laukiama "Žvaigždės" sugrąžinimas. Velytina gausių vaisių toms ašaroms...

"Žv. No. 36 štai ką praneša:

"6 d. Rugsėjo, panedėlyje Newarke, N. J. vėl buvęs SLRKA. Centro viršaičių susirinkimas. Nekurie viršaičiai buvo kviečiami telegrama į tą susirinkimą. Apie nutarimus to susirinkimo nežinome, bet reikia tikėties, Centro sekretorius praneš neužilgo netik kuopoms ir interesuotiems, bet ir visuomenei".

O "Žv." redaktoriui pasakys ant ausies... A. S.

Koks tai drąsumas.

"Žvaigždės" butybė po 24-tam SLRKA. seimui palikta ant svarstyklių. Netekus tukstančių kasmetinės įplaukos — tai reikalas nemenkos svarbos. O juk jos leidėjas ant tiek buvo dirbęs ir prakaitavęs, manydamas, kad katalikų organizaciją ilgus metus bus galima milžti. Ir neikados gal neatėjo galvon mintis, jog tie auksiniai laikai kuomet nors turės pranykti, kaip nyksta kiekvienas senas rėdas.

Šlykštu "Žvaigždei" dabar darosi netekus tą palaimintųjų laikų, tatai ima ir vėl lementies prie dabartinės Susivienijimo Centro vyriausybės, nusitikėdama gal vėl atgauti sau pelningą vietą prie visuomenės ėdžių. "Žvaigždę" per seimą išmušė, išbarė, iškoneveikė, bet ji vistiek stoja apginiman tų, katrie jai užrioglino tokį smarkų ypą ant nugaros. Ir koks tai "Žv." drąsumas!

Štai "Žv." 35 numeryj vėl primeta "Katalikui" melagystes, kas link Susivienijimo išdo padėjimo. Viename "Žv." numeryj Susivienijimo vice-prezidentas p. Rikteraitis klausia, kur dabar randasi Susivienijimo turtas, o kituo numeriu užsipuola ant "Kataliko", kad per jo skiltis vienas sąnarys taippat tą patį klausimą apie Susivienijimo turtą atkartoja. Jei jau p. Rikteraitis Susivienijimo turto padėjimo nežino, tai kaip gali paprastasis sąnarys tas paslaptis žinoti. O "Žv." grąsina (tarytum ji but Susiv. valdovė) net "Kataliko" "ponus" patraukti teisman, kuomet anie atsilankysią kitais metais jos valstybėn. Mat ji turinti tenai daug žiaurių kazokų. Vienok nors grąsina, bet vis-gi nepasako, kur tasai turtas randasi. Pripratus mat šeimininkauti su Susivienijimo išdu, tatai ir dabar ne į savo reikalus vis dar drįsta maišyties.

Veltus bauginamas, veltus aimanavimas ir ašaros. Tegul tik bus peržiurėta Susiv. Centro knygos nuo 23 ligi 24 seimui ir tegul bus patirta kiek išmokėta perdaug pinigų, tuokart tai bus galima aiškiau su "Žvaigžde" pasikalbėti.

J. Mal.

Pataisymas.

"Kataliko" 33 ir 36 numer. S. L. R. K. A. reikaluose nekurie rašėjai mane skaudžiai užgauna, buk aš 24 seime kalbėjęs prieš knygų peržiurėtojus, p. Žemaitį ir p. Kadzievskį, kad juodu nemoką peržiurėti knygų. Tas visai melas, kadangi aš visai nieko prieš juodu nekalbėjau ir dabar, mane kaltinant prieš visuomenę, jaučiuosiu labai užgautu. Teisybė, aš buvau p. Nausiedo pasiųstas padėti peržiurėti knygas, bet tenai pasėdėjęs, sau pasitraukiau, nes nebuvo ką veikti, ir tame aš nieko nekaltas. O kuomet seimo posėdyj kalbėta apie knygų peržiurėjimą, aš niekam nei žodžio nepratariau. Teisybė, buvo toksai, kuris prieštaravo, bet anaiptol ne aš.

Tai-gi meldžiu "Kataliko" Redakcijos tą klaidą pataisyti.

V. Stankevičia.

Keistas dalykas išėjo: kas ant knygų peržiurėtojų seime užsipuldinėjo, o kas yra už tai kaltinamas. Negalima perdaug kaltinti ir užsipuolančių ant V. Stankevičiaus, kadangi jie sėmė žinias iš seimo protokolo, atspausto "Drauge". (No. 2). Tenai aiškiai pasakyta, kad V. Stankevičia seime užsipuolęs ant p. Žemaičio ir Kadzievskio, tai dėlko ligšiol p. Stankevičia laukė su tuo savo pataisymu? Juk praėjo net du mėnesiu! Jei p. Stankevičia tuojaus tą klaidą but pataisęs, butų nebuvę nesupratimo ir jis nebutų užgautas. Kiek mums žinoma, ant knygų peržiurėtojų seime buvo užsipuolęs Vencius, "Žv." leidėjo šulas, jei jis taip galima pavadinti.

Tatai klaidą pataisydami, melstumėm kaip kuopų, taip ir pavienių sąnarių atkreipti atidžią į supainiotą "Drauge" seimo protokolą.

"Kat." Red.

Geležinkelių "karalius".

Rugsėjo 9 dieną po pietų Tower Hill, N. Y. numirė visam pasauliui žinomas geležinkelių "karalius" Edward H. Harriman. Ilgoką laiką miręs Harriman kovojo su savo liga, kurios esybė dėlko tai neištirta — ir viskas tas visuomenei nebus gal žinoma.

Kaip tvirtina buvusieji prie jo prieš mirsiant žmonės, Harriman turėjęs labai lengvą mirtį. Ligi paskutiniam laikui turėjęs pilną protą, ligi paskutiniai valandai užsiėmęs savo paprastais reikalais, kurių šiais laikais buta labai daug, o ypatingai esant jam Europoj daug jų susirinkta.

Prieš mirsiant pastoriaus pas jį nebuvo, kadangi kol tas pašaukta, Harriman numirė.

Harrimano gyvenimas — tai visa eilė įdomių atsitikimų ir didis išrodymas, prie ko galižmogus prieiti ir ko sulaukti su savo nenuilstančiu darbštumu ir energija.

Miręs Edward Harriman gimė Vasario 25 d. 1848 Hempsteade, Long Island. Jo tėvas buvo pastorium, bet turėdamas daug vaikų, skurdžiai, su neištekliumi gyveno. Jaunas Edward pabaigęs pradinį mokslą, ty. pramokęs skaityti ir rašyti, ėmėsi už darbo, kad tuo budu palengvinti savo tėvui šeimynos užlaikymą.

Turėdamas 16 metų pradėjo savo pirmą karjerą kaipo pasiuntinys vaikas vienoje firmoje prie Wall gatvės New Yorke. Sąžiniškai dirbo, neišdykavo, nuolatos galvodamas apie savo ateitį.

Ir likimas jo darbštumo ne užmiršo, nes po 7 metų darbštumo užsidirbo sau 20 tukstančių dolerių ir su tuo savo kapitalu pradėjo akciją New Yorko gildijoje. Ir su blaivu protu jam visur sekėsi. Kas metai jo turtas augo, vienok ligi 1897 metų niekas nei nepagalvojo, kad jisai pasiliksiąs viršesniu milijonierium už Morganą ir kitus.

Viršui minėtais metais gelžkelio "Union Pacific" kompanija žengė prie bankruto. Tuo gelžkeliu užsiėmė Harriman ir poros firmų paremtas priėjo prie to, kad "Union Pacific" atkiuto, o paskui Harriman į savo rankas paėmė gelžkelį "Southern Pacific".

Nuo to laiko taigi jo turtas ėmė augti kaip ant mielių, kol nepasiekė 100 milijonų dolerių.

Harrimano turto negalima tuo tarpu paženklinti, kadangi jo pinigai sudėti akcijose gelžkelių kompanijose.

Vis-gi dėlto žinovai spėja, kad jisai palikęs turto nemažiau 700 milijonų dolerių.

Nauji Raštai.

Vienatinis savo rųšies Lietuviškai-Angliškos kalbos Rankvedis ir kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu. Parengė S. P. Tananevičia, Chicago, Ill. Spauda ir lėšomis "Kataliko", 1909m. Puslapių 154, kaina be apdarų $1.00.

Amerikos lietuviams, iš Lietuvos atėjunams, nesuprantantiems šio krašto kalbos, lietuviškai-angliškos kalbos rankvedis taip reikalingas, kaip nuo saulės sukepusiai žemei lietus. Lietuvis atėjunas, papuolęs šian kraštan tarp svetimtaučių, o ypatingai verčiant darbo sąlygome, pasilieka nebylys ir priverstas daug sunkenybių vilkti, negalėdamas su savo darbo draugais susikalbėti. Tatai tokiems mųsų broliams sunkenybes tegali palengvinti tiktai geras mums visai nepažįstamos kalbos rankvedis, o tuo rankvedžiu geriausias viršui minėtas lietuviškai-angliškos kalbos rankvedis.

Teisybė, rankvedžių lietuviškai-angliškų esama jau kelių rųšių: seniau ir vėliau išleistų. Jų vienuose esama tik žodžių, lietuviškų ir angliškų, kuriuos tegalima pavadinti tik menkos vertės žodynėliais su iškraipytais žodžiais. Kituose vėl esama ir sakinių, bet lietuvis, nemokantis angliškos kalbos, tų angliškų sakinių šalep lietuviškų vistiek neperskaitys ir nesupras, nes reikia žinoti, kad angliška kalba vienaip rašosi, o kitaip skaitosi.

S. P. Tananevičiaus šitas rankvedis tuo tarpu visiems prieinamas, nes jis padalintas į dvi dali: pirmiausia išdėstyta elementariškas arba pradinis angliškos kalbos mokslas su reikalingiausių ir tankiausia vartojamų žodžių išreiškimais, paskiau antroji dalis apima angliškosios kalbos gramatiką, kuri lengvai visiems prieinama, ty. suprantama, pagaliau trumpi ir lengvi pasikalbėjimai ir ant galo trumpos pasakaitės. Bet užvis svarbiausia tame rankvedyj yra tas, kad lietuvis iš jo besimokinantis angliškos kalbos, netik gali išmokti kaip žodžius rašyti, bet ir net kaip a i š k i a i juos ištarti, tai yra teisingai kalbėti. Pav. žodis b a r s u k a s angliškai rašosi b a d g e r. Lietuvis, nežinodamas kaip ištarti, jis ir skaitys tiesiok b a d g e r, kad tuo tarpu toj knygoj pasakyta ir kaip žodis ištarti. Žodis b a d g e r tik taip rašosi, o jis išsitaria b a d ž e r. Ir šiame rankvedyj taigi taip visi žodžiai išaiškinta, kaip rašosi ir kaip tariasi.

Kas nori pramokti angliškai rašyti ir kalbėti, velytina tuojaus nusipirkti jis, nes kaina prieinama, o išmokus angliškai, žmogus šiame krašte jautiesi laisvesniu ir laimingesniu.

S. P. Tananevičia dar jaunas rašėjas, o vienok lietuviams jau tarnauja. Velytina jam tame atvėjyj dar daugiau darbuoties, o lietuviai išeiviai jam bus daug dėkingi. Girdima dar, kad tasai pats autorius rengiąs lietuvišką gramatiką Amerikos lietuvių parapijos mokykloms.

Žalia Mėta.

ŠEIMININKYSTEI.

Ledų skrynios (ice-chests), visuomet turi buti užlaikomos švariai, vistiek ar jos butų gyvenamuose namuose ar biznio vietose, nes kitaip jos pavirs į besiveisimo vietas visokių ligų ir greitai pagimdys ligas skilvyje ir žarnose. Visuomet pirk tiktai geriausią maistą, švarų ir šviežią ir nelaikyk ilgai liekanų nuo valgių virtuvėje —Neprileisk musių prie maisto. — Visuomet turėk savo namuose Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno ir vartok jį taip tankiai kaip tik pajausi kokią nors permainą savo apetite. Vynas yra labai geras vaistas nuo skilvio ir žarnų ligų, ir taipgi labai gelbsti nuo mažkraujystės ir abelno silpnumo. Vaistas privers prie darbo gromuliavimo organus, sureguliuos gromuliavimą ir priduos jiegų visam organizmui abelnai. Gaunama aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

UŽSIRAŠYKITE "KATALIKĄ"

JUOKAI.

B a i s u s p a v o j u s.

— Nedažyk plaukų, nes tas labai pavojinga.

— Pavojinga?

— Taip yra. Mano dėdė prieš metus pradėjo dažyti plaukus ir štai nepraėjo pusė metų, o jau apsivedė su našle, turinčią ketver tą vaikų.

K a m r e i k a l i n g a l a i k r o d ė l i s.

— Mama, nupirk man laikrodėlį.

— O tau kam tas reikalinga?

— Idant tikrai žinočiau, kada man norisi valgyt ir miegot.

B a i s e n y b ė.

— Baisų laiką turėjai tamista pergyventi, kuomet susidaužius traukiniam gulėjai po vagonų likučiais!...

— O taip, taip! — atsako sena, kukli mergina — prašau tik pagalvoti, kad be to buvau dar suspausta tarp dviejų vyriškių! Baisenybė!

Redakcijos atsakymai.

Z u i k i s, P i t t s t o n, P a. — Kad lietuviai vaikai susipešė, tai pakanka jau to, kad juos pabarė klebonas, bet laikraštyj tas atsitikimas garsinti nepridera.

L. V a l e n t u k s, N e w H a v e n, C o n n. — Neverta mums apie tokius daiktus ir rašinėti, juk lietuviai pažįsta tuos mokytojus.

A. G e e r a, K e n o s h a, W i s. — Korespondedcija neperskaitoma, tatai ir nebus atspausdinta.

Galvažudžio išpažintis.

POTTSVILLE, PA. Čionai pas savo sužiedotinę papildęs savažudystą nekoksai George Simon, kuris paliko ant rašto prisipažinimą, jog tai jis prieš savaitę nužudęs savo motiną, o paskui norėjęs nužudyti dar ir tėvą. Jisai rašo, kad tėvus apvaginėjęs ištisus 10 metų, kol jų visai nepalikęs be cento, o kuomet jam daryta išmetinėjimai, jisai nušovęs motiną ir norėjęs kirviu nužudyti miegantį tėvą. Bet kuomet pamatęs motinos lavoną, jame sąžinė išbudus ir todėl pats sau pasidaręs galą.

Gamtos vaikas.

SAN FRANCISCO, CAL. Šešiolikos metų indijonė, Berta Raha, tarnaujanti pas vieną amerikoną turčių, kur gyvenusi it danguj, andai iš namų pasprudus į miškus, tenai pasitaisius sau šėtrą ir apsigyvenus. Kuomet ji atrasta, nenorėjo grįšti miestan, apreikšdama, kad baltųjų žmonių civilizacija jai esanti labai pasibiaurėtina ir ji norinti verčiau numirti badum šėtroj paukšteliams čiulbant ir medžiams ošiant, nei gyventi rumuose ir valgyti gardžiausius valgius. Tatai ji miške palikta ir jai bus retkarčiais į ten gabenama valgis.

Amerikoniškai.

NEW YORK. Kelių teatrų ir operų užvaizdos jau andai į Europą telegrafavę šiaurinio žemgalio atradėjui, dr. Cook, siulydami jam didelius pinigus už paskaitas. Operos impresario Percy Williams jam telegrafu prižadėjo mokėti per savaitę 4.000 dol. už paskaitas, bet vienas teatrininkas Cook'ui pasiulė net 250.000 dol. už 250 paskaitų. Tatai Cook butų pasilikęs ir garsiu ir turtingu, jei ne tasai Peary, kuris jam už akių užbėgo.

Vietinės žinios.

S v e i k a t a. Pereitoj savaitėj mieste numirta 562 asmenų. Daugiausia aukų paglemžė vasaros liga, kuriaja kudikiai serga. Taja liga numirta 143 asm., iš kurių 123 neturintieji poros metų. Baigiasi vasara, pasibaigs ir kudikių liga, bet, kaip visuomet, ištiks kudikius naujos epidemijos, jei motinos neklausys sveikatos departamento patarimų.

P r e z i d e n t a s p a s m u s. Šiandie, 16 d. Rugsėjo, prieš pat pietus, Chicagon atvažiuoja prezidentas Taft. Jungtinių Valstybių viršiausios galvos sutikimas bus neišpasakytai iškilmingas. Taft aplankys Chicagos įžymesnes vietas, dalyvaus susirinkimuose, pokyliuose ir antrytojaus po pietų iškeliaus į Milwaukee, Wis. Prezidentas iš Chicago apvažiuos visus pietų ir vakarų valstybių miestus.

Ž i n g e i d i i š t a r m ė. Illinois valstybės legislatura išleido įstatus, kuriais visoj valstybėj fabrikų įstaigose draudžiama moteriškoms dirbti paroje daugiau 10 valandų. Tuo tarpu teisėjas Tutchill tuos įstatus pripažino už nekonstitucijinius ir legislaturos visą darbą sugriovė. Mat valstybės prokutatorius nekurioms firmoms uždraudė laikyti moteris darbe daugiau 10 val., tatai firmos kreipėsi teisman ir viršui minėtas teisėjas prokuratoriaus draudimą prašalino. Pagal teisėjo nuomonės, Jungtinių Valstybių konstitucija yra ligi ir vienokia kaip vyriškiems, taip ir moteriškoms ir visiems suteikia lygias teises, taigi moteriškas yra visuomet lygus kiekviename dalyke vyriškiui. Pertat jei vyriškis dirba, kiek jam tik patinka ir kaip patinka, tai dėlko-gi moteriškas negalėtų dirbti tiek laiko, kiek jai norisi? Jei meteriškam sutrumpįsime darbo valandas, tai vadinasi sutrumpįsime jai uždarbiavimo teises. Tegul moters dirba taip ilgai, kaip joms patinka — pasakė teisėjas — kadangi legislatura, norėdama tais įstatais apsaugoti moterišku jų sveikatą, sutrumpina jai laisvę.

N e s p i a u d y t i. Policijos viršininkas Steward išleido savo pavaldiniams policijantams paliepimą, pagal kurio kiekvienas, spiaudantis ant šaligatvių, tramvajuose, vagonuose ir viešose vietose, turi but areštuojamas.

P o l i c i j a n t a i p r i v a l o n e š i o t i u n i f o r m a s. Policijos viršininkas andai prisakė visiems policijantams, išėmus slaptą policiją, nešioti uniformas tarnystos valandose. Policija imama nagan, kuri vienok ir taip iš to viske nieko nedaro.

B a n k i e r i ų k o n v e n c i j a. Mieste prasidėjo konvencija bankierių iš viso krašto. Tuo tarpu atvažiavo jų 1.000, bet dar keli tukstančiai finansistų laukiama. Tai bus didelis tos rųšies suvažiavimas. Bankieriai prie progos dalyvaus ir prezidento priėmime. Bankieriai paliks miesto tukstančius.

V a i k ų t e a t r a s. Rugsėjo 19 dieną bus atlošta parapijos šv. Jurgio K. mokyklos mokinių teatras mokyklos salėje. Teatras rengiama paminėjimui klebono, gerb. kun. Kraučuno, varduvių dienos. Pradžia 7:30 val. vakare.

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriškas Romanas

Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

ant Davainos, bet umai pažino, su kuomi turi reikalą; nors lietuvis sunkiuose šarvuose ir mažiaus turėjo pragumo už lengvai apsirengusį lenką, vienok vikriai mokėjo atmušti jo kirčius.

Rotmistro draugai tolydžio jį drasino, nors jo drąsa ir taip nereikalavo kurstymo; totorius taipgi lietuvį, laikydamas užpakalinę pono sargybą, stengėsi raginti žodžiais. Namo savininkas, matydamas kaip toli nuėjo karžygiai, išsigandęs nubėgo pas pasilikusią dar vežime Aleną, pranešdamas jai apie pavojingą Davaino padėjimą. Persigandus mergina tuojaus nubėgo į vidų ir taja išdidžia pažiura, kuriaja mokėjo lengvai visus valdyti, pirmiausia parodė savo pasibiaurėjimą, išrodinėdama, kaip jai tas yra įstabu, kad tvarkos dabotojai pirmutiniai ardo keleivių ramumą. Kad ši kalba mažą darė įspudį ant kovojančių, kurie tuomet tik savimi buvo užimti, tat prisiartinus tarė:

— Ką? tokia tai godonė dėl moteriškės keleivės? tai šitokia lenkų kildušystė, užpulti, norėti užsmaugti svetimžemį, kuris atsiduoda į jųsų rankas? Davaina! tu priklausai prie laukinių žmonių, užgėdink apšviestos tautos žiaurumą, liepiu tau, padėk savo ginklą.

Davaina tuojaus metė ginklą po priešininko kojų ir stovėjo prieš jį pasirengęs numirti. Šis drąsus pasielgimas išdavė pageidaujamą vaisių. Nusistebėjęs rotmistras nežinojo kas daryti; ant galo nuleido ginklą ir su nusistebėjimu žiurėjo į Aleną. Jos drąsa, gražus liemuo, prisakantis balsas, o ypač aklas karžygio paklausymas, staiga permainė pagiežą ant pagodonės.

— Ponia! teikkis atleisti, jei męs įžeidėme. Bet ką-gi turiu už garbę matyti priešais save? — užklausė jis po valandos.

— Aleną Habdank — tarė mergina.

— Godotino starostos dukterį?

— Taip yra — paantrino Alena.

— Padedu ginklą ir nuolankiausia perprašau už neramumą, kurį galėjau jai padaryti.

Alena nudžiugus, kad taip laimingai išvedė savo karžygį iš pavojaus, grįždama prie paprastos meilios pastovos, su kuria taip mokėjo užimti, apsakė Stognievui aplinkybes savo išvežimo į Lietuvą, kaip ji buvo daug skolinga Davainai, kad ją pats palydi pas tėvą ir, kad visos lenkės, paimtos belaisvėn, grįžta savo tėvynėn. Miela buvo šita žinia rotmistrui, kuris laike lietuvių įsiveržimo panešė sunkią blėdį. Tuomtarpu dėl užsitikrinimo sau per Aleną gero paliudijimo pas starostą, pasinaudojo visokių pragumų, kad jai įtikti; gerai juk žinojo Habdanko vertę ir nuo senai ieškojo progos laimėti jo balsą kunigaikščiui Zemovitui. Rotmistro draugai, matydami vadovo nuolankumą, turėjo taikinti prie jo savo apsiėjimą ir jau lipšnesniu balsu atsiliepė į Davainą; bet išdidus lietuvis nereikalavo jų malonės ir garsiai davė žodį rotmistrui, jog kaip veik pristatys Aleną ant vietos, tuojaus galės stoti prieš jį ir dėlto jo pirštinę imsiąs su savimi.

Alena, norinti kogreičiausia pasimatyti su tėvu, jau rengėsi sėsti vežiman, kaip staiga išvydo burį artinančiųsi moterų.

Buvo tai dalis moterų, grįžtančių iš lietuviškos nelaisvės, kurios, pažinę Alenos vežimą, norėjo dar kartą jai padėkoti už prisidėjimą prie jų paliuosavimo. Kaip-gi didelis buvo nusistebėjimas, kada viena iš jų rotmistre pažino savo patį. Keletas kitų taipgi rado tarpe jo draugų savo tėvus ar gimines; ir graži Onytė neužilgo pasitiko savo sužiedotinį. Stognievas, perimtas laimės, negalėjo atidėkoti Alenai už sugrąžinimą jam pačios ir dar kartą perprašinėjo už visokius priklumus, kurių jis buvo priežastim, o paduodamas širdingos bičiuolystės ranką Davainai, prašė sugrąžinti jam pirštinę.

Lietuvis nesipriešino taip širdingiems jausmams, apglėbė Stognievą, atidavė jam pirštinę ir pilnoje taurėje su lenkais marino piktumo liekanas. Tiek sunaikintų vilčių, tiek širdingiausių džiaugsmų, saldžiausių užtikrinimų, atsimušdami į merginos ausį, naujino jos širdyj skaudų nuliudimą, kurio nieks į džiaugsmą atmainyti nežadėjo! Užkreipdama akis nuo šio laimės paveikslo, paliepė važiuoti, palikdama Davainą, kuris taip labai pamylėjo savo naujus draugus, kad suvėlinęs nepavijo Alenos net iki nakvynei.

X

LIUDNAS SVEČIAS ANT PUOTOS.

Už jos tat pasivėdimą ruksta aukurai,
Kelią jai užbėgo ciesoriai, karaliai,
Pritaria žemė, jog eilėj monarkių
Didesnės nebuvo ir neikados nebus.
Trembecki.

Kone stebuklingai išgelbėta iš nelaisvės ir kelionės pavojų, Alena nekantriai artinosi prie gimtinių slenksčių. Jau netoli buvo Bielinas, vieta gyvenimo jos tėvo. Paliko jau smilčiuotus Vislos kraštus, o gyvo žalumo pakalnės, kalneliai, apvainikuoti jaunais vuosiais, pievos, gojai, upeliai, viskas, ant ko ji pažvelgė, rodėsi jai kalbėjo, kad ji randasi jau tarp draugų. Tas laimingas tikrumas, o ypač viltis umai apkabinimo brangaus tėvo staiga permainė jos nuliudimą į saldžiausius jausmus. Iš tankumyno liepų ant galo pasirodė su smailu stogu ir galingu bokštu didelis namas, kurio erdvą kiemą iš visų pusių supo ilgos šoninės trobos. Ant murmurinių vartų styrojo geležinis Habdanko gerbas, padailintas įvairiais karžygiškais paparčiais. Viduj kiemo stovėjo apvesta grotomis didelė altana, kurioj buvo dedamos skidos, veliavos ir visokie šarvai. Antdurėj namo paauksuotuose rėmuose stovėjo didelė stovykla motinos Dievo. Dešinėj pusėj buvo nedidelė akmeninė koplyčia, o už jos kitos dvaro trobos; kairėj — pirtis, svirnas ir staldinės pašiurės. Bet taip viskas buvo sujungta, kad išėjus iš prieangio į visur galima buvo nueiti pastoge.

Davaina pažino vietą, kurią prieš pusmetį buvo užpuolęs. Matė tolumoje tą šventą kalną, ant kurio nelabai paveizdingai pasielgė su minykais, ieškodamas užslėptų lobių. Parėmė jį gailestis ir gėda ir pirmu syk savo gyvenime pajuto ant kaktos šaltą prakaitą. Patėmijo Alena jo susimaišymą ir, atspėdama priežastį, stengėsi jį suraminti, pertikrinėdama, kad dėkingumas jos tėvo už grąžinimą dukters pergalės visokias įžaidas.

Alena norėjo taip įsigauti į namus, kad neikieno nepažinta pirmiausia galėtų apkabinti tėvą, bet tas jai nenusidavė. Prie vartų kaip paprastai stovėjo du ginkluotu uzaru, kuriuodu net pažįstamus nelengvai įleisdavo; dabar-gi, matydamu svetimą vežimą ir apšarvuotą prie jo karžygį, tuom labiau nenorėjo įleisti. Turėjo tat pasirodyti jiems Alena. Pažinę ją, su dideliu džiaugsmu ir pagodone atidarė vartus. Buvo jau vėlu. Saulė leidosi, o koplyčios varpelis šaukė dvaro šeimyną ant vakarinių maldų.

Vostik Alena išlipo iš vežimo, tuojaus buvo pažinta šalia einančių ant maldos. Sena raktininkė, buvusi Alenos auklė, dievmaldystės vedėja, kad patyrė, jog mergina stebuklingai pargrįžo iš stabmeldiškų rankų, tuojaus išbėgo ant kiemo, išleido knygą ant žemės ir, pripildydama džiaugsmo balsu orą, prišoko prie jos, apkabino su ašaromis ir, vos galėdama tikėti savo akim, uždavinėjo jai visokius klausimus taip staigiai, kad Alena neturėjo nei laiko ant jų atsakyti. Nekantri duktė norėjo kogreičiausia apkabinti tėvą; senė pasakė, kad tas taip greit negali buti, nes jo mylista prieš keletą dienų su veliava ištraukė į Krokavą pasveikinti karalienę, ir ketino sugrįžti tik praslinkus keliolikai dienų. Alena, bijodamasi, kad laike nebuvimo tėvo Davaina nedatirtų kokių-nors nesmagumų nuo aplinkinės bajorijos, atmenančios savas skriaudas, pavedė jį arklininko globai; tarnams ir visiems namiškiams prisakė jos parvažiavimą laikyti slaptoje, nes norėjo nudžiuginti tėvą netikėtai. Netrukus pasiliuosavus iš nepabaigiamų auklės klausinėjimų ir paliepus sudėti į koplyčią bažnytines šventenybes, nuėjo į savo kambarį ant pasilsio. Širdis jos buvo neišpasakytai sujudinta, kad įėjusi rado viską, kaip ir pirmiaus, ant savo vietos. Jos tarnaitė, kurią tėvas dar vis laikė, pasakė jai, kad ponas liepė užlaikyti viską taip, kaip kad jo duktė but buvusi, kasdien lankė jos kambarį turėdamas tvirtą viltį, kad ji butinai turės sugrįžti. Dievota Alena priklaupė prieš altorėlį, siųsdama karštą maldą už išsipildžiusią tėvo viltį ir pirmusyk po pusės metų atsikvėpė saldžiu atsilsiu.

Pagaliau vieną vakarą pasirodė parvažiuojantis su savo veliava Habdankas. Visiškai nežinodamas apie brangų svečią savo name, nuvargęs senis nuėjo į savo kambarį tuomi tik užimtas, kad koveikiausia gautų numesti sunkius savo šarvus ir kaupoką, kurie pradėjo varginti jo senatvę.

— Ei, vaike, atsegk man šarvą ir paimk šitą ginklą — šuktelėjo tarnui.

Ugnis kamine tyčia buvo prigesinta. Ant pašaukimo įeina Alena ir pradeda atsaginėti šarvus.

— Kodėl tavo ranka taip dreba? — tarė nelabai švelniai senis. — Gaišuoji, lig ne savo darbą dirbtum. Pirma nuimk antkrutį, kurs mane taips paudžia. Jau aš tau sykį sakiau, kad man niekad neduotum šito demeškinio šarvo, jis baisiai netinka.

Tuomtarpu prie kylančios liepsnos Habdankas savo tarne pamatė moteriškę. Gal dar ir nebutų ištyręs taip greit kas čia darosi, jaigu duktė butų mokėjus geriaus slėptis.

— Tėte brangus! — suriko puldama į senio rankas Alena.

Nesistengsime veltui rodyti jausmingą regyklą, kuri įvyko iš susigraudinimo aplaiminto tėvo. Verkdamas spaudė prie širdies atrastą kudikį ir kėlė rankas dėkodamas dangui. Prasidėjo tukstančiai klausimų, kurius užganėdindama Alena nepamiršo apsakyti tėvui, kad per Davainą likosi jam sugrąžinta, kad jis apgailėdamas savo klaidą pats ją pargrąžino ir užtai tikisi apturėti atleidimą.

Laimingas senis tuojaus liepė pašaukti Davainą, švelniai jį pasveikino ir širdingai padėkojo. Lietuvos karžygis nelaukė taip malonaus priėmimo ir negalėjo suprasti tos kiltdušystės, atmindamas, kiek blogo pridirbo jis Habdankui; todėl susigraudinęs atidavė jam ginklą, pripažindamas save belaisviu, bet lenkas buvo taip padorus, kad skriaudos neatminė, ir taip laimingas, kad negalėjo ieškoti atkeršijimo; nenorėjo priimti ginklo ir tikrino Davainą, kad jį laiko už mylimiausią savo name svečią.

Bet Habdankas nenorėjo tik vienas užsiganėdinti taip didžiu džiaugsmu; turėjo draugus ir gimines, su kuriais norėjo pasidalyti savo laime; nes tokis buvo budas senlenkiškos doros, kad ar džiaugsmas ar liudnumas žengė į namus, gaspadorius su kiekviena likimo atmaina dalinosi su kaimynais ir draugais; sekdamas tat senis tėvų įprotį, išsiuntinėjo užkvietimus ant puotos.

Paskirtoje dienoje suvažiavo didelis skaitlius svečių, bajorų su pačiomis ir dukterimis; susirinkimas tas butų buvęs dar didesnis, kad aplinkybė karalienės vainikavimo nebutų sulaikius daugelį nuo pargrįžimo į

(Toliau bus).

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

keles maloningai poniai, tik prašau turėti gerą humorą... Ponui tarybininkui geriausios sveikatos.

— Dievo galybė, kokie jie nuoboduș! — atsiliepia senelis, pasikeldamas nuo suolo — tiktai jų klausyk ir daryk, ką liepia, tai su savo ta kuracija užims ištisą Dievo dieną, o tas viskas netinka nei šuniui ant uodegos. Na, mano Matilda — sako toliau, bučiuodamas jai į galvą — dėku tau už pusryčius, mane tikrai karališkai priėmei ir pavalgydinai. Dabar kiba jau galiu but ramus net ligi pusiaudieniui. O pietums, ką liepei paduoti?

— Kaip visuomet, užsakiau paduoti sriubą su košele.

— Gerai, o ką daugiau?

— Avienos kepsnį.

— Ar tik nebus persunku mano silpnam skilviui, a? Ale tegul bus ir taip... Atsiprašau tavęs, mano dušele, kad aš tave taip nuobodauju ir taip aukštai visko klausinėju, ba, matai, prie to visko privalau prisirengti, prijungti. O daugiau?

— Maniau dar veršienos...

— Veršienos, tai perstorai.

— Gal kokios kitokios mėsos? — klausia Matilda.

— Man rodos, reikėtų ko švelnesnio. Aš manau jauną viščiuką, tik tėmyk, minkštą, riebų, sutaisytą su tarkuotu pyragaičiu — sako senelis, rodydamas su ranka viščiuko didumą. — Aš, ba matai, dar šiandie esu ant dietos; vakar vartojau bernardinų lašus... gerai man daro tasai kordijalas. Tie bernardinai turi praktišką protą...

— Bučiuoju rankeles poniai geradėjai... ponui tarybininkui mano godonė — atsiliepia nuo balkono namų kaimynai, Klemensas, kurio skaitytojai dar nepažįsta.

Yra tai trisdešimties metų vyriškas, brunetas, sausas, plonas, aukštas, išbalęs, su juodom, blizgančiom akim ir juoda, laisvai augančia barzdele. Visas Klemenso paviršutinumas turi savyj ką tokio melancholiško, kenčiančio. Tai filozofijos daktaras.

— Laba diena, tamstai! — atsiliepia linksmai šypsodamos našlė — kaipgi sveikatėlė šiandie?

— Vis tas pat — atsako Klemensas, stebėtinai darkydamas veidą. — Vis čia čiulpia ir čiulpia — priduria, rodydamas į skilvį. — Apetito nėra, burnoj kartumas... ryte svėrausi, tiktai šešius liotus daugiau...

— Garbė Dievui, visgi tai pažangumas geryn — sako Matilda šypsodamos — manau, kad kasdiena bus vis geriau.

— Et, ką tas reiškia šešius liotus tokiam vyriškiui, net sarmata su tuo pasigirti — pertraukia tarybininkas. — Kad tamsta suvalgytum, taip kaip aš, svarą juodos duonos, išmatuotum vieną, kitą lėkštę rukštaus pieno, o paskui pasisvertum, matytum priaugimą, bet ne kokius ten šešius liotus...

— Tai-gi, kad tas butų galima, jei aš galėčiau valgyti, o mano pilvas galėtų suvirinti. Štai Bamberger savo naujausiame išleidime, kurį parsisiųzdinau, sako...

— Neklausyk nieko, ką jis tenai sako — sako tarybininkas.

— Ale jis šiandie įžymiausias mokslininkas...

— Kad jį velniai su jo tuo mokslu — pertraukia energiškai senelis — tu mesk tą Brambergą į pečių, paklausyk manęs, o pamatysi!...

— Aš numirčiau, mano tamstėle — sako su pasigailėjimu Klemensas.

— Kaip-gi galima, mielasis tėve, tokius daiktus, kaip tai rukštus pienas, siulyti sergančiam; tėvas sveikas, tai viskas jam ir gera...

— Nenumirsi, užtikrinu tau nenumirsi! — kalba savo senelis, nepaisydamas į dukters pertikrinimus. — Ką, juokiesi, netikėli, eiva į laižybas, a? — šaukia karštai, ištiesdamas ranką į balkoną.

— Ir šurpuliai neperstojo? — klausia Matilda, norėdama pakreipti kalbą į ką kitą.

— Taippat virpa...

— Tai jau absoliutiškoji pajuoka, Dievo malone! Karštis trisdešimt laipsnių, sunku kvėpuoti, o jis dar apsitaiso, it kokia Egipto mumija... Na, ir kaip tamsta gali but sveikas... negalimas daiktas.

Kuomet taribininkas taip sau murma, mojuodamas ranka, iš namelio į daržą įeina puikiai pasipuošęs Stasys, o sakstydamas sau pirštinaites, linksmai niuniuoja:

"Ir ant to voratinklio, kuris menk išrodo,
"Ai nusisekė merginai...

— Stasy, Stasy, prašau tavęs — šaukia jo Matilda, tempdama už rankovės — pasižiurėk štai aukštyn, perstatysiu tave mųsų kaimynui, ponui Klemensui... Mano brolis Stasys — priduria, kuomet tasai pasižiurėjo į balkoną.

— Tai tasai filozofijos daktaras — sušvepa Matildai ant ausies — juk tai tikrasis Piotrovinas!... Labai man malonu, labai man malonu pažinti filozofijos daktarą — sako, lenkdamas galvą prieš Klemensą ir ištiesdamas pasisveikinimui ranką...

(Toliaus bus).

Mindaugis

Didysis Lietuvos Kunigaikštis ir Karalius.

Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir darbų.

(Iš "U-ko").

(Tąsa).

ikišiol nieko nebuvo pelnę nuo dėdės. Dabar, stojus sandarai su Danielium, Mindaugis rasi atleido kaltybes savo broliavaikiams ir pavedė Tautvilai Polocko kunigaikštystę, kurią jis pirmiaus valdė.

Vaišila, išsižadėjęs pagal sandaros dermes valdymo juodrusių krasto, atsitraukė nuo svietiško gyvenimo, užsivilko zokoninko rubus pagal stačiatikių ižpažinimą ir bastės po įvairius kloštorius. Metrašis sako, kad zokoninko darbais jis norėjęs nudildinti savo nusidėjimus; budamas Naujapilio kunigaikščiu jis persekiojęs ir nužudęs daug gyventojų, rasi už jų prielankumą Danieliui, paskui dėl sąžinės graužimo priėmęs stačiatikystę ir ant galo pasilikęs net zokoninku.

Mindaugis, pabaigęs karą ir atsiėmęs juodrusius, prašė popežiaus pagal supratimą anos gadynės užtvirtinti jam ir jo įpėdiniams valdymą to rusų krašto. Paskui, nutaręs palikti savo įpėdiniu vidutinį sunų Rukelį, rašė dar pas popežių, maldaudamas, idant daleistų apvainikuoti jį prie savo gyvasties. Karalius, turėdamas apie 60 metų amžiaus, rupinosi, idant ir po jo galvos užsilaikytų įvesta katalikystė ir įtaisyta vienvaldystė. Vyresnysis jo sunus Vaišila buvo išpažintojas stačiatikystės ir negyveno su tėvu priderančioje santaikoje. Todėl karalius negalėjo pasitikėti, kad jis sektų jo pėdoms ir užtartų katalikystę. Mindaugiui pačiam bevieš-pataujant, katalikystė platinosi labai palengva: ar karalius stačiai nevertė prie krikšto, saugodamosi pakelti atvirą maištą, ar stabmeldžių priešginystė buvo didi, tikrai sunku pasakyti, tik matome, kad vyskupo ir kunigų darbas nešė menką vaisių. Žemaičiai, katrie pakliuvo po zokono valdžia ir kurių krašte vyskupas gavo žemės plotą, nemislijo priimti ir pripažinti naujų valdonų. Zokoninkams prisiėjo bepaliovos kovoti su žemaičiais ir nevisados jiems sekės apginti savo ir vyskupo valsčius. Vyskupo turtai pasiliko išplėšti, taip jog jam truko pinigo užsilaikymui. Kristijonas skundės popežiui, kad jo padėjimas ir gyvenimas esąs labai vargus. Karalius patsai, matyti, nevisados spėjo persergėti stabmeldžių peržengimus, net lietuviai, priėmusieji krikštą, atsirasdavo per juos pavojuje su turtu ir gyvastim.

Popežius Aleksandra IV, kurs po Innocentui IV užžengė ant apaštalų sosto, išsiuntė 6 Kovo 1255 m. du raštu pas Mindaugį, duodamas jam atsakymą ant jo prašymų. Viename rašte popežius užtvirtino Mindaugiui valdymą žemių, kurias jis ikišiol įgyjo nuo stačiatikių rusų ir kurias dar ateityje įgyti galėtų, sakydamas, kad daręs tai iš dėkingumo karaliui už jo narsų kovojimą prieš liekančius klaidžiatikystėje rusus ir turįs viltį, jog Mindaugis prilenksiąs juos prie Rymo bažnyčios. Per kitą raštą Aleksandras IV davė Mindaugiui daleidimą karunuoti vidutinį sunų Rukelį į savo įpėdinį, pridėdamas, kad meilingai tinkąs su karaliaus nutarimu; karalius galįs pagal savo norą pakviesti vyskupą karunacijai atlikti. Iš paskutinio popežiaus rašto regėti, jog jis rodžiai pildė Lietuvos karaliaus prašymus, sutikdamas su jo geismu, idant katalikystė ir karalystė užsilaikytų ir po jo galvos. Mindaugis tikėjo, kad vienvaldystė ir katalikystė pataisys Lietuvą per galingą ir laimingą viešpatystę, nes per vienvaldystę apsistos naminiai tarp kunigaikščių vaidai, o katalikystė atims godžiems zokoninkams priežastį kovos prieš Lietuvą. Tik rupėjo karaliui, idant tie nauji valdymo įstatymai užsiliktų ir jam mirus. Rupestis buvo teisingas. Priešginių buris buvo nemažas: vieni rustavo dėl aštrios valdžios ir skaudžių bausmių už prasikaltinimus, kiti žiurėjo skersai ant įvestos krikščionystės ir bičiuolystės su zokonu. Tvarka buvo karaliaus užlaikoma per kareivių pulkus ir tai nevisados, ypač tarp žemaičių. Su laiku lietuviai butų pripratę prie krikščionystės ir karalystės, tik reikėjo Mindaugiui pasirupinti, idant tie įstatymai nesuirtų kart su jo gyvenimu. Todėl karalius, nepasitikėjęs ant Vaišilos, nusprendė užtikrinti sostą ir karuną vidutiniam savo sunui Rukeliui. Kur ir kada buvo atliktas apvainikavimas Rukelio, metraščiuose nėra žinios.

(T. B.)

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarsinimus "Kataliko" Redakcija neatsako.

Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba Szv. Martino.

V. Urbanovicze Prez.
1623 S. Canal St.
Vincentas Armonas Vice-prez.
945—33rd St.
Martinas Z. Kadzievskis Sekr. Prot.
3244 So. Morgan St.
Mr. Antanas Kasperavicze Sekr. Fin.
884—33rd St.
S. P. Tananevicze Kasierius
3244 So. Morgan St.
REŽISZIERIUS TEATRU
Martinas Z. Kadzievskis
3244 So. Morgan St.

Administracija D. L. K. Vytauto Politiško Kliubo

WILKES-BARRE, PA.
John S. Lopatto.
Attorney-at-Law, Prezidentas.
47-48-49 Bennett Building.
Petras Aceviczius Vice-Prez.
58 Sheridan St.
Sylvestras Pileckis Sekr. Prot.
462 E. South St.
Kazim. Kuczinskas, Sekr. Finansų
180 N. Washington St.
Ant. Sheskevicze, Sekr. Finansų
501 New Grant St.
Jurgis Bekus Kasierius.
138 So. Meade St.
Petras Mazeika Globėjas Kasos
662 Northampton St.
Jos. Brrzdaitiss Glabėjas Kasos.
480 Stanton St.
Juozas Grimaila Marszalka
31 Tonnary St.

Vyriausybė Susivienijimo Lietuvių Namų Savininkų.

Aleksandra Byanskas, Pirmininkas,
3327 Auburn Ave.
J. K. Chmelauskas, Rasztininkas,
3231 Auburn Ave.

Kliubas Lietuvos K. Mindaugio.

J. V. Zacharevicze, prez.
917 33rd st.
Martinas Kadzievskis sekr.
3244 So. Morgan st.
J. M. Tananevicze, kasierius,
3244 So. Morgan st.
Kun. M. Krauczunas, kapelonas,
32nd Pl. and Auburn ave.

Draugisczių reikalai.

Pask. ir Bud. Draugystė KEISTUTO No. 1

Szi Draugystė skolina pinigus dėl nupirkimo arba statymo namų ant lengvų iszlygų. Serijos prasideda parsidavinėt kožną czvertmetį. Susirinkimai atsibuna kožną ketvergą 8 val. vakare L. Ažuko salėje 3301 Auburn Ave. kertė 33 gat. Norėdami daugiau dasižinoti atsiszaukit pas K, F. Pocių 944-33rd St.

Koncertas!

Chicago, Ill. Koncertas Miko Petrausko, pagarsėjusio lietuvių dainininko, kompozitoriaus ir mokytojo, atsibus 3 D. SPALIO (OCT.), 1909, NEDELIOS VAKARE, Music Hall, 203 Michigan ave. (Fine Arts Bldg.). Koncerte dalyvaus, apart Miko Petrausko: p. A. Pocius, žinomas lietuvys muzikas—pianistas, Chicagos lietuviai — vargonininkai ir "Birutės" choras, kuris susideda isz suvirsz 120 asmenų, iszmokytas paczio komp. M. Petrausko. Choras dainuos naujas, labai puikias dainas. Abelnai szitas koncertas pervirszys savo dallumu visus kitus lietuvių vakarus ir su szituo koncertu lietuviai tikrai puikiai pasirodys priesz svetimtauczius kaip ir priesz paczius lietuvius. Todėl, kiekvieno lietuvio pareiga atsilankyti koncertan ir pasiklausyti puikių dainų mųsų garsaus dainiaus bei jo iszmokyto didžiausio lietuvių choro. Kiekvienas isz atsilankusių bus pilnai užganėdintas vakaru.

Tikietų kainos: $1.00, 75c. ir 50c. Tikietai gaunami: "Kataliko" red.; "Lietuvos" red.; pas J. I. Bagdžiuną, 1107 S. Oakley ave. ir choristus. Taipgi galima gauti pacztu raszant adresu J. Ilgaudas, 3327 Lowe ave. Chicago.

Tėmykit sąnariai!

Lietuviszka Teatraliszka Dr-stė p. p. szv. Martino turės savo mėnesinį mitingą, Nedėlioje 19-tą d. Rugsėjo t. m. 1-mą valandą po pietų, salėje parapijos szv. Jurgio K. ant 33-czios ir Auburn Ave. salės No. 16. Kiekvienas sąnarys privalo storotis pributi ant to mitingo, ant katro bus iszduotos rokundos isz paskutinio baliaus, taipgi ir kiti dalykai svarbus dėl apsvarstymo.

Meldžiame kiekvieno sąnario, idant priduotumete savo adrisą sekretoriui, nežiurint ar naujas ar senas adrisas, nes reikia sutaisyti adresai pagal nauja užvedima. Su godone,

M. Kadzievskis, Sekr. prot.
3244 S. Morgan St.

Dviliktas metinis apvaikszczlojimas Teisybės Mylėtoju Dr-tės atsibus Nedėlioje 26 d. Rugsėjo Freiheit Turner saleje 3417—21 So. Halsted St. Prasidės 3 val. po pietų ir iki 5 val. bus valnas įžengimas su Dr-tės znokais, ant apvaikszczlojimo bus prakalbos, dainos, muzikė ir t.t. po apvaikszczlojimui bus balius su szokiais, tai kviecziame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti kaip ant apvaikszczlojimo teip ir ant baliaus pasilinksminti. Su godone,

39 KOMITETAS.

Balius! Balius!

Youngstown, Ohio. szv. Juozapo Dr-stė parenge baliu ant 25-tos d. Rugsėjo, 1909 m. po No. 246 West Federal St. ant Pabst Hall, prasidės nuo 6 val. vak. ir trauksis iki 12 nak. atsibus didelis balius, muzikantai bus partraukti isz paryžiaus, grajys visokius valcius, kadrilius; o kilbasos bus lietuviszkam kamine rukytos, kas atsilankys tai nesigraudys, užpraszo, KOMITETAS.

Padėkavonė.

Leib Gvardija D. L. K. Vytauto szirdingai dėkavoja draugijai szv. Roko nuo West Side už dovaną $10.00 pinigais, kuriuos prisiuntė kaipo pagalbą uždengimui lėszų apvaikszczlojimo 15-kos metų sukaktuvių 12 d Rugsėjo.

St. Pocevicze, Pirm.

Pajieszkojimai.

REIKALINGAS lietuviszkai arba lenkiszkai kalbantis Plumberis, turi prigulėti prie Chicagos Unijos ir turi buti pirmos klasos mechanikas, geram vyrui darbas ant visados. Atsiszaukite pas: John Kleker,
4645 So. Marshfield ave. Chicago, Ill.
40 Telephone Yards 2308

Paieszkau savo dėdžiu Vinco, Juozapo ir Petro Benediktavicziu, Kauno red. Raseiniu pavieto ir valszczias Raseiniu. Turiu svarbu reikala praneszti. Meldžiu atsiszaukti ant szito adreso: 39
Izidorius Benediktavicze,
1728 Nayang ave. Scranton, Pa.

Buczerius vaikinas paieszkau darbo, bet norėcziau vakarais eiti į mokslaine, turiu grazus paliudijimus savo teisingumo. Meldžiu atsiszaukti po sziuom antraszu: A. J. Kve-tis, / 39
3312 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Phone 2455 Yards.

REIKALINGAS geras vargonininkas, mokantis vesti chorą ant 4 balsų. Taipgi turi vartoti taisykliszkai lietuviszką kalbą. Tegul atsiszaukia į "Kataliko" redakciją.

Paieszkau savo vyro, Juozapo Prataszo, paeina isz Maldunų kaimo, Raseinių pav., asz jo žmona Ona su duktere atvažiavau ir nesurandu jo, jis arba kiti geri žmonės, jaigu žinotų kur jis yra, gyvas ar miręs, duotu žinę, priesz 4 metus buvo Chicagoje, o dabar nežinau kur. Už klapatą bus atlyginta.

Ona Prataszienė, 40
4503 So. Wood St. Chicago, Ill.

REIKALINGA 500 darbininkų prie Michigan ir Wisconsin girių. Mokestis nuo $22 iki $30 per mėnesį su maistu ir kambarin. Kelionės lėszas suteiks nuo Chicagos iki vietai, 100 darbininkų girlose reikalaujama Washingtono valstybėje; mokestis nuo $2.50 iki $3.00 už dieną. Nuvažiavimas isz Chicago $33.00. Taipgi yra vietų dėl visokių užsiėmimų Chicagoje. Neraszyk, ateik tuojaus pas:

Employment Agency
41 J. Lucas, Manager (lietuvys)
531 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO.

Farmos! Farmos!

Puikioje aplinkinėje Rock Island Frisco geležinkelio valstijose Texas, Oklahoma, New Mexica, Kansas, Arkansas ir Missouri yra tukstancziai akrų derlingos drėgnos dirvos. Tiejie akrai dirvos laukia Jusų apgyventi juosius. Męs maloniai energiszkai suteiksime pagelbą, praktiszkams kokios tautos nebutų žmogui rasti atsakanczią vietą. Tų farmų placzius apraszymus tuose steituose galima gauti savo prigimtoje lietuviszkoje kalboje. Užklausiant, pridėkite markę dėl atsakymo. Adresuokite:

C. B. SCHMIDT, Commissioner of Immigration, Room 1100 La Salle Station Chicago, Ill. arba Room 1100 Frisco Building, St. Louis. JOHN SEBASTIAN, Pass. Traffic Manager.

Ant pardavimo sallunas lietuvių apgyventoje vietoje, nepriguliutis jokiam bravorui. Alų galima imt, kokis patinka, nes laisnai yra locni. Didelė svetainė veseilioms ir kitoms žaislėms. 20 szeimynų turi eiti į salluną, nes tai yra mano nuosavybė ant Town of Lake ant 44-tos gatvės. Parduosiu pigiai, nes turiu kitą užsiėmimą.

K. Czapek, 38
4434 So. Wood St. Chicago, Ill.

Ant pardavimo duonkepė ir Grocernė lietuvių apgyventoje apygardoje, biznis iszdirbtas nuo 15 metų ir parduoda tik isz tos priežasties, kad neesu sveikas. Atsiszaukite į "Kataliko" redakciją. 38

Mokykla Szokiu.

Prof. Jullus užtikrina iszmokyti jauną ar seną szokti gerai valc'ą 6 budais, kad gali eiti į publik salą valc'ą ar "Two Step" szokti už $3.00, jaigu gali vaikszczioti, tai galima iszmokti su 6 vakarais szokti. Mokslainė atsibuna Jono Paugos saleje po num. 1900 Union kerte 19 Sts. arti Halsted St.

Pasarga Emigrantams.

Kiekvienas emigrantas pribuvęs į New Yorką turi turėt $15.00 kuris neturės tiek pinigų ir neturės kam pasiųsti jam reikalaujamą sumą, tai to neįleis į Ameriką. Tėmikit ant to labai gerai, nes nauja prova apie tai iszėjo

Jonas Brazauskis

— UŽLAIKO —
PIRMOS KLIASOS SALIUNA
Szaltas Alus, Gardi Arielka
Kvepianti Havanos Cygarai
3200 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Kampas 32-ro Str.

NAUJAS GYVASTES BITTER TONIC
TOTONOL

Geriausias gerymas nuo visokių ligų kaip tai: dėl Dispepsijos, Negromuliavimo, Konstipacijos, Biliausness ir t.t.
TOTONOL DRUG CO.
22 nd ir Sacramento Ave. Chicago, Ill.

"Kataliko" agentai.

Kurie turi tiesą rinkti apgarsinimus, prenumeratą nuo skaitytojų, priminėti orderius ant visokių drukoriszkų darbų ir taip toliaus yra szie:

Karolis Kazokas
Yra mųsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesą rinkti prenumeratą už "Kataliką", užrašyti naujus prenumeratorius, priiminėti apgarsinimus, drukoriškus darbus ir tt. Jam atsilankius galite atlikti reikalą kaip pačioje redakcijoje.

Kaz. Makarevičius,
255 Wallace St.
New Haven, Conn.

J. Petrikis
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.

P. Mikalaučkas
Keliaujantis agentas valstijoje Massachusets ir New Hamshires 320 Broadway
So. Boston Mass.

Jonas Kučinskas,
238 Slocum St.
Kingston, Pa.

Ant. Zukauckas
871-31st Pl.
Chicago, Ill.

Jos. Dzika
Box453
Forest City, Pa.

Keliaujantis agentas
Konst. Steponis

Mikolas Voicenaviče,
2 River St., West Lynn, Mass.

Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mųs agentas yra
p. M. MATULEVICZIUS.

St. Poteliunas
345 E. River St.
Plymouth, Pa.

Sabast. Walentinas,
370 Humbold St.
Brooklyn, N. Y.

Jos Zemantauskas
39 W. Porter St.
Waterbury, Conn

Fr Venckus,
304 N. Chicago St
Kenosha, Wis.

John Naujokaitis,
52 Planet St.
Commercial Road E.
London, England

Jonas Vieraitis,
117 Ward St.
Worcester, Mass.

J. G. Miliauckas
Union Savings Bank
Pittsburg, Pa.

Nauja Daktariška knyga Daktaras Kišeniuje.

Su paveikslais, naudingais patarimais ir daugybe receptų nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su auksinėm raidėm ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tą knygą gali gauti dovanai užsiraszydamas "Kataliką" ant metų mokėdamas prenumeratos 2 dol. mųsų agentui.

M. PALTANAVICZE
15 Millbury St. Worcester, Mass.

JURGIS PALIJANSKAS

Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklius geriause už visus kitus kalvius Chicago, kas nori idant arklys gerai butų pakaustytas tegul nusi duoda prie Jurgio Palijansko,

3421 S. Center Ave.
kampas 34-th St.
TELEPHONE YARDS 1327.

Lietuviškas Saliunas

P JAUKSZCZIO

Oi vyreli alus, o stiklai mlžiniszki, geriausias vynas dektinė ruginė o cigarai tal net isz paczios turkijos kaip rukai tai net dumai kvepia.

2334 SO. LEAVITT ST.
kertė 23rd Pl. Phone Canal 1924

Lietuviška Pirtis

ALEX KUPSHAS

Užlaikau geriausią lietuviszką, rusiszką ir turkiszką pirtį ant Bridgeporto. Mano pirtis buna ketvergais dėl moterų o pėtnyczlom ir subatomis dėl vyrų. Taipgi užlaikau puikų saliuna su visokiais skaniais gėrimais. Kuris pas mane atsilankys bus szirdingai priimtas.

3318 SO. MORGAN ST.

JONAS MAŽEIKO

Pirmiausias agentas ir notarijuszas dėl visokių reikalų ir rodos davėjas visose provose. Męs iszprovojem kogeriausia arba greitai sutaikom. Kas norėtumėt pirkt namus arba farma, tai męs paskolinam pinigus pigiause
JONAS MAŽEIKO
130 Canalport Av., Tel. Canal 683

Naujausis Lietuviškai-Angliškos Kalbos RANKVEDIS.

Norints yra daugelis išleistų Lietuviškai-Angliškos kalbos Rankvedžių, bet nuolat girdint lietuvius skundžiantis, kad jiems yra anie neparankųs, nesuprantami, męs išleidome naują Rankvedį, kuris bus prieinamu ir suprantamu kiekvienam, nors ir labai mažai mokytam lietuviui. Su šito Rankvedžio pagalba kiekvienas, nors ir nė žodžio nemokantis angliškai, be pagalbos mokintojaus trumpame laike išmoks skaityti, rašyti ir grynai kalbėti angliškai. Jame mat surinkta reikalingiausi žodžiai, pasikalbėjimai, trumpos pasakaitės, vardai visokių daiktų ir tt. Pirmiausia jame telpa lietuviški žodžiai, paskui angliški, o trečioje eilėje kaip reikia teisingai ištarti angliškus žodžius. Ant galo dar telpa labai naudingas lietuviams pamokinimas: Kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu.

Nusipirkę tą knygą ir atidėję nors trumpą valandėlę liuoso laiko įgysite sau neapmokamą turtą, nes išmoksite taip mums reikalingą šioje šalyje anglišką kalbą.

Jos kaina: Prastuose apdaruose.....$1.00
Drutuose audeklo apdaruose.....$1.25
Pinigus siųsti reikia ant šio adreso:

JONAS M. TANANEVICZE,
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 3547

C. J. KILL

kontraktierius
Pervežimo ir pakėlimo namų.
Visus užkalbinimus atlieka kuoveikiausiai.
943-33rd Pl. Chicago, Ill.

"KATALIKO" SPAUSTUVE

SPAUDINA

VISOKIAS KNYGAS, DRAUGYSTĖMS KONSTITUCIJAS, KVITARIJUŠUS, TIKIETUS ANT BALIU IR ANT PERSTATYMU, VIZITINES KORČIUKES, ANTGALVIUS ANT LAIŠKU IR KONVERTU, UŽPRAŠYMUS ANT VESELIJU, VISOKIAS PLEKATAS IR T. T.

Darbą atliekam greitai, pigiai ir puikiai. Kam prireiks ką nors išdrukuoti, tai ateikit pas mus : : : :

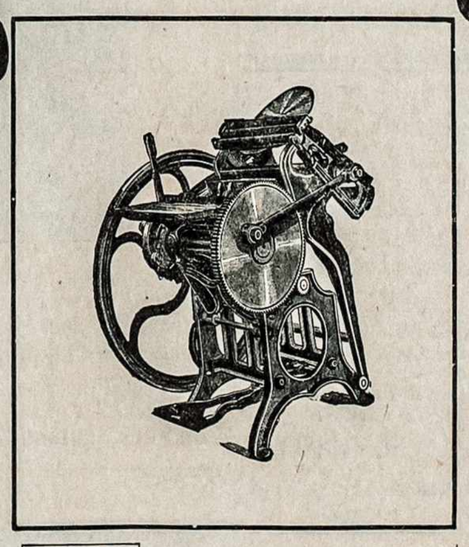

"KATALIKO" spaustuvė yra didžiausia iš lietuviškų spaustuvių Amerikoje. Turi savo locnas visokias drukavojamas mašinas elektrika varomas ir atsakantį skaitlių gerų darbininkų.

JONAS M. TANANEVICZE
SAVININKAS
3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Vincentas Linka,
Keliaujantis agentas Chicaje, ir apielinkėje, pas jį galima užsirašyti ir atnaujinti už "Kataliką", teipogi pas jį galima gauti pirkti visokias knygas.

BIBLIJA

Arba Szventas Rasztas Naujo Instatymo Lietuviszkon kalbon Iszguldė Vyskupas Kunigaiksztis Juozapas Arnulpas Giedraitis, antru kartu atspausta kasztu kun. S. Pautieniaus su komentorium parengtu kun. A. Staniukyno, telpa czia iszguldinėjimas szv. evangelijų visų keturių evangelistų. Apasztalų Darbai ir Apasztalų Rasztai pusl. 494 lietuviszkomis raidėmis.

Drutuose audekliniuose apdaruose su auksiniu ant nugaros paraszu ir auksiniu ant szono paveiksleliu, gerai iszrodanti, gera spauda kaina su prisiuntimu..... $2.00

Pinigus siųskite ant adreso:
JOHN M. TANANEVICZE,
3244 S. Morgan St.
Chicago, Ill.

Paduodu dėl žinios visiems lietuviams!

Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metai kaip asz uždėjau tikrą lietuviszką sklodą visokių gėrymų arba (Wholesale Liquor Dealer). Užlaikau visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu piglau negu kiti. Teipogi turiu Saliuną ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balių. Meldžiu visų brolių lietuvių, kad reikalaudami kokiu nors gėrymų, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus už pigesnę kainą ir katrie ateisite kaip persitikrinsite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunczlu visokius gėrymus į visas dalis Amerikos.

JUOZAPAS BAREVICZE
1701 — 1703 So. Canal St. kam. 17 St.
CHICAGO, ILL.

Mokinkimės patįs.

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo 10c.
Aritmetika mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) 35c.
Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

KUR VAŽIUOJI JONAI

Užlaiko szaltą alų, geriausę degtinę ir kvepenczius Havanos Cigarus.
JOS. BALTRIMAS
3337 Auburn Ave. Kertė 33rd Pl.

J. P. WILKOWSKI 1838 N. Monticello Av.
F. WILKOWSKI 125 W. Berlin
Phone 281 Irwing Park

WILKOWSKI BROS. Murininkai

Visokias informacijas ant kiekvieno darbo suteikia dykai.
Ofisas 1838 N Monttcello Ave.
CHICAGO

GERIAUSIAS HOTELIS

ANT BRIDGEPORTO.
Jaigu esi nuliudęs tai ateik pas
RUIGI IR LIEKI
O tai męs tamsta palinksminsime, nes męs turime geriausią degtinę, o cigarai yra importuoti net isz paczios Havanos, męs turime didelę Halę kaip dėl mitingų ar Veseilių Su pagarba,
RUIGIS ir LIEKIS.
3301 So. Morgan St. Chicago.

V. PALIUKAITIS

LIETUVYS KARPENDERIS.
Praneszu visiems lietuviams kad asz taisau visokius namus be skirtumo, popleruoju, maliavoju ir visą darbą atlieku kogeriausiai ir pigiausiai. Meldžiu su reikalais kreiptis pas mane po antr.
3229 Auburn Ave., Kertė 33 Pl.

W. Plechavicze & Co.

Vienintelis lietuvis
MURININKAS.
Užsilma statymu naujų namų ir taisymu senų. Visas darbas atliekamas gerai ir su užtikrinimu. Ateikit pas mane.
W. PLECHAWIČIA & CO.
(42) 549 30-th St, Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į naturališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimis matytumei. Teleskopas paverčia į naturališką esybę, padidina jį, atskirsto žmogu nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Męs turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus kaip matome žemiau surašytus.

SERIJA. I

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellow-Stone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenetes, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York.
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčyška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilos, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kaip labai dideli tie mažukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėlių.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainelėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokinka daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilėjaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais minę žmonių.
6 Judošius savo pabučiavimų išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apėluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jos neverktų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydas ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
15 Kristus nukryžiavotas.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.

Mokykloms.

Pranešame garbingiems mokintojams ir mokintojoms lietuviškų mokyklų, jog atspaudinome

LIETUVIŠKĄ GRAMATIKĄ

parankiausią mokinimui vaikų, nes joje yra pabrėžta mokintojų klausimai ir vaikų atsakymai. Kaina drutuose apdaruose.....50c

APART TO

turime savo spaudos dar sekančias reikalingas mokykloms knygas:

Lementorius Lietuviškoms Mokykloms Šiaurinėje Amerikoje. Kaina.....25c
Chrestomatija. Dalis I. 50c
Chrestomatija. Dalis II. 50c
Chrestomatija. Dalis III. 65c
Istorija Šventa Seno ir Naujo Įstatymo.....50c

Rašant ar siunčiant pinigus uždėkit tokį antrašą:

JONAS M. TANANEVICZE,

3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 4175

A. BYANSKAS

GENERALISZKAS

Karpenderis ir Kontraktierius

Budavoja namus kaip medinius taip ir murinius. Darbą atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Duoda geriausią rodą perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas lietuvį.

3327 Auburn Ave., Chicago. Ill.

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.

Pristato ir prikala visokias metalines lubas į sztorus, ofisus ir tt. už žemą kainą. Reikale kreipkitės prie jų.

23 LAKE ST. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone Long Distance Central 514

Naujausia ir Gražiausia iszdirbiste Fotografiju.

Mes iszdirbam paveikslus pagal naujausią madą kaipo ant vestuvių, piknikų ir balių dėl to, kad mes esame iszsilavinę geriau ne kaip kiti paveikslų iszdirbėjai. Mes savo darbą gvarantuojam. Aptaisom į abdarus.

T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS

3448 So. Halsted St., — — — Chicago, Ill.

PIRMOS KLIASOS
MUZIKANTAS.

Grajinu ant piknikų, vestuvių, balių ir t.t. Ir da-gi esu geriauslas barberis ir savininkas didelio saliuno. Kuris pas mane atsilankis, tas busužganėdintas.

W. M. Karbowski,
14th and Jeffres ave., Grant Works, Ill

THE FALCON CIGAR FACT.

Po vardu SAKALAS Cigaru Fabrikas
J. A. NUTAUC SAV.
— iszdirba geriausius —

HAVANOS CIGARUS

1601 W. 47th St. CHICAGO.
Tel. Yards 1735.

R. S. Ivaszkevicze

Pirmutinis lietuviszkas iszdirbėjas visokiu mineraliszku gėrymų, kaipo:

GINGER ALE, PAPSO, SALSERIO IR OBUOLINES SAIDES.

1645 W. 46th. St. Arti Ashland Ave
CHICAGO, ILL.

PONE ONA MILLER

(Pagal vyro Jankauskiene)

SENIAUSIA LIETUVISKA AKUSERKA CHICAGO.

Dabar gyvena, 107 Canalport ave. prieszai Ruble St.
Telephonas Canal 3619.

Jos Piwnicki Z. Lubawski, Mgr.

The Improvement Roofing Co.

Dirbtuvė žvirinių stogų ir gatavų guntų. Taisome visokios ruszies stogų rynas ir kaminus.

1335 W. 47-th Str. Chicago, Ill.
Phone Canal 6774

Linksmiausias Saliunas

ANT BRIDGEPORTO

Mrs. Onos Žilienes

Galvos neskaudės, niekad nedejuosi, jei tik pas Žiliene broli nusiduosi. Cigarai Vynas Dektine rugine jau ant to nereikia nei sakyt valkine, nes apie Žiliene visi gerai žino.

MRS. ONA ŽILIENE
934 — 33rd. St. Chicago, Ill.
Netoli S. Morgan Str.

DR. WISSIG

ISZ RUSIJOS

gydo labai pasekmingai visas Vyrų ligas, nežiurint kaip užsisenėjusias ir blogas yra. Jaigu kiti atsisakė iszgydyti, ateik pas manę po num:

751 W. 18 Str.

tarpe Paulina ir Wood gatvių.

PIRMAS ISZTYRINEJIMAS DYKAI.

Office'o valandos: kasdiena 8 iki 5 val. 7 iki 9 vakarais. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 3 po pietų.

Telefonas Canal 3268

Phone 1044

Lietuviškas Saliunas

NORTH CHICAGOJ.

Užlaikau geriausius gėrymus, szaltą alų geriausią arielką ir puikius Havanos cigarus. Esu agentu West Side Brewery. Kas pas mane atsilankys bus užganėdintas.

JOS DACKEVICZE
10th and Victoria Sts. North Chicago.

TELEFONAS 1532 YARDS.

DR. J. KULIS,

LIETUVIU
....CHIRURGAS IR GYDYTOJAS....

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Turi gera praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias, uzsisenejusias ir paslaptingas ligas.

3255 S. Halsted St. Chicago.

J. W. ZACHAREWICZ,

Notary Public, Real Estate ir Insurance.

Examinavoju Abstrictus, ir atlieku kitus visus reikalus Notariuszo pigiai ir atsakanczial. Visą savo darbą gvarantuoju. Eikit pas lietuvį o ne pas svetimtautį.

917-33rd St.
Tel. Yards 5423.

Telephone Canal 285

KAZ. KATUTIS

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Persamdo kereczius ant pagrabų, veselijų ir tt.

166 W. 18th St. Chicago, Ill.

LINKSMA VIETA
pas
A. Pawlowski

katras atsilankys, tas bus linksmas ba dėl to kad užlaiko geriausę degtinę, szaltą alų, o cigarus tai net isz pats Havanos. Atsilankykite

3817 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The Star Cigar Mfg. Co.

F. KRISZCZIOKAITIS

Pirmutinis Cigarų dirbėjas ir pardavėjas Chicago ir apielinkėj. Parduoda lietuviszkus cigarus Vytauto ir Gedimino.

298 E. 14th St. Chicago Heights, Ill.

Klauskit Chopen 10c. cigarų, nes padirbti iš geriausio tabako.

JOS. BARTKOWIAK
Iszdirbėjas
4934 So. Paulina St. Chicago
Phone Yards 4154.

George J. McFadden

ATTORNEY AT LAW,
1400 Title and Trust Bldg.
100 Washington St.
Telephone Central 5076. Chicago.

K. STULGA

Užlaiko visokį tavorą kaip Batus czeverykus ir kitokius vsriszkus puikius drabužius. Meldžiu nepamirszkit mano krautuvės, o busite meilingai priimti.

4513 So. Wood St., Chicago,

LIETUVIAI ISZDIRBEJAI
Geriausių Havanos ir Domestic Cigarų

WHITE ROSE CLUB
SABOTSKIS ir LETUKAS
4614 So. Wood St. Chicago, Ill.

DR. M. F. BOZINCH

Lietuviškas Daktaras iš seno Krajaus.

Ofisas 519 Milvaukee Avenue
Phone Monroe 301
nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare.
Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave.
Tel. 4823 Irving Park
priesz 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Seno krajaus gydytojas

DR. P. G. WIEGNER

Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczynskio.

3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas

Telephone Yards 2716.

URA VISI PAS

Juozupa Ridika.

Szaltas alus, skani arielka ir kvepenti Cigarai. Turiu didelę salę dėl mitingų, veselijų ir tt.

3253 Illinois Ct. kertė 33 gat.

Telephone Yards 2750
PIRMOS KLIASOS SALIUNAS

T. RADAVICZE

Linksminkis brolau pas mane atčėjęs, nes asz užlaikau szalta alu, geriausia vyna ir ruginė DEGTINE, o cigarai tai net isz pat Turkijos o prieto turlu didelę Halle dėlei Mitingų, veselijų ir kitokiu susirinkimu, kuris pas mane atsilankys tai bus szirdingai priimtas ir suramintas lieku Su godone,

T. RADAVICZE
942 — 33rd. Chicago, Ill.

Phone Yards 709

JUOZAPAS LESZCZINSKIS

APTIEKORIUS

Užlaiko naminias ir užrubežinias gyduoles, ir receptus išpildo kežną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduokit pas jį, o busite užganėdinti.
siunczian gyduoles in kitus miestus

3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.

DR. G. M. GLASER.

Sziuomi apreiszkiu pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkėlau savo ofisą ir gyvenimą savo locną namą po nr.

3149 So. Morgan. St.
Kertė 32-ros gat.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsinosi užganėdinti kaip ir ligsziol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavymo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų. ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687

Dr. G. M. Glaser

3149 South Morgan Street
Kertė 32-ros gatvės.

Raulai kur tu bėgi? Nugi pas PETRA SZLAKI, nes esu labai isztroszkęs, o pas ji galima atsivėdyti, nes jis turi bavarska alu, gardžią ruską oczisczcina, cigarus net isz Havanos. Tai ilgiau negaliu su Tamsta kalbėti, lik sveikas, turiu skubinties, prie to jis duoda geriausias rodas visokiuose reikaluose ir provose. Teippat eina už vertėja į visokius sudus, priima visokias provas, teippat ir už užmusztus fabrikose iszvaro teisingiausia. Parduoda namus ir lotus visose dalyse miesto. Padirba visokias poperas. Paskolina pinigus ant namu ir budavojimo. Teippat užsiima su asekuracija namų ir rakandų.

PETRAS SZLAKIS
(Tarpe 33 Place ir 33 Street.)
3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.
Telefonas Yards 2451.

DIDELIS ŠTORAS

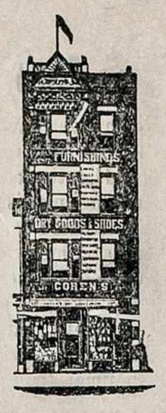

Neužmirškite lietuviai mųsų Seno Štoro kurį męs jau užlaikome per 15 metų. Męs nelaikome kito štoro kaip tik šitą vieną, ir viską teisingiausiai parduodam kaip tai: vyriškus siutus, ir visokius moteriškus drabužius, visokias materijas, marškinius, kalnierius, čeverykus, pančekas ir tt.

A. COHEN,

1334 Jefferson St - - Chicago, Ill.
(Senas No. 537)

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA

ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturaliszką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, męs užtikrinam, kad mųsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad męs mokame ir žinome kaip gerą darbą reik atlikti. Nesitikėkit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neužtenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mųsų biznio yra užganėdinimas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2139 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visokių arielkų ir alaus didelis zopostas, taipgi ir isz Europos visokių vynų, cigarų ir visokių valgių ir oisterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prieteliszką rodą visame. Taipgi parduodu szipkortes ant visų linijų ir siunczіu pinigus į visas dalis svieto pigiausiai ir saugiai.

121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

MRS. EDWARD BRADEL

DIRBTUVĖ

Kukardų, Szarpų, Veliavų ir Bažnytinių Karunų. Pristato Draugystėms pa rėdus. Siuva Sidabru ir Auksu. Reikale meldžiame kreiptis prie mųsų, o męs stengsimėsi kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.

1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 3162

DR. A. L. GRAICZUNAS

(Specialistas veneriszkų ir paslaptingų ligų)
Gydo visokias ligas be skirtumo vyrų moterų ir vaikų.
Galima pašaukti per telefoną kiekvienoj valandoj.

3312 So. Halsted St., : Chicago, Ill.

DYKAI! DYKAI!

REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

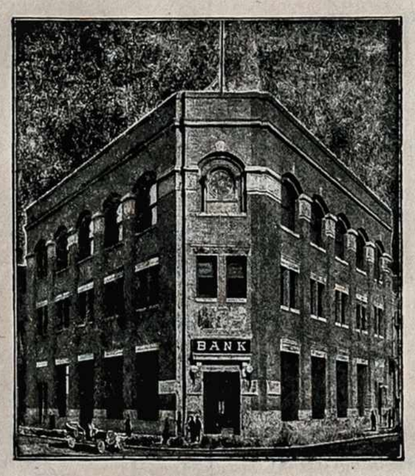

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit. raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padėlius, Apsaugojimo skrynukes randavojam už $2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank

47-th St. & Ashland Ave. Chicago, Ill.

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių rakandų, peczių, lampų, vanų ir kitokių visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krautuvė yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirszkit kad asz duodu dovanas nuo szimto penkis dolerius. Užkviecziuvisus savo tautieczius atsilankyti.

St. Pocevicze

3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

Fountain Plunksnos.

Męs užpirkome daugybę Fountain Plunksnų, kurias dabar pardavinėsime už labai pigę prekę. Fountain Plunksna yra paranki kiekvienam žmogui turėti, nes kotelyje įsipila atramentas ir galima naudoti visur ir visada, parašius sumovei taip, kad plunksna nesigadytų ir nešiojies kišeniuje. Pati plunksna auksinė su storu kotuku.

Siunčiant pinigus adresuokit:

JONAS M. TANANEVICZE,

"Kataliko" Išleistojas

3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Matomas Suraszas

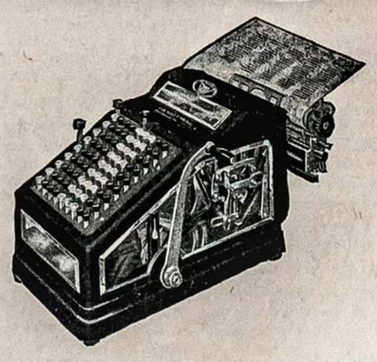

Matomas sudėjimas

Viskas matoma

Wales Matoma Sudėjimo ir suraszo Maszina

THE ADDER MACHINE CO.

Wilkes-Barre, :: Pennsylvania.
SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS
161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange iszstaisytas o artistiszkai iszbaigtas fotografijas kurios iszeina isz jo dirbtuvės. Iszdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz męs dėl savo tautieczių padirbame geriausiai. Kas pas mus sykį atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiu atsilankyti o persitikrinsite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszczių. Duodam lebai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirszkit adreso.

Dr. Marja Dowiatt-Sass

OFISAS	RESIDENCE
749 W. 18-th St.	2891 W. Harrison St.
VALANDOS	Near 52nd Ave. VALANDOS
nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare Nedėliomis tiktai nuo 9:30 iki 12 ryte	iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakore
TEL. CANAL 1208	TEL. AUSTIN 459